

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A szerb kormányválság.

Budapest, október 19.

Vuics ur másfélév volt Oroszországnak szerbiai helytartója s most részben, vagy mondjuk: nagyobb részben éppen szerb-orosz ügy miatt bukik meg. Igaz ugyan, hogy a Vuics-kabinet másfél éven keresztül nem tudott valamirevaló sikert fölmutatni; igaz, hogy köztölt kölcsönszerződést, de nem kapott pénzt s a pusztá szerződéssel nem mert a szkupstina elé lépni; igaz, hogy kormányzata alatt a szerb közigazgatási állapotok alaposan rosszabbodtak, s az is igaz, hogy az ország már megunta az egyoldalú pártpolitikát, de azért Vuics ur még elkörmányozhatott volna pár hónapig vagy negyedévig, ha Draga királyné miatt nem kénytelen most visszalépni. Mert a kormányválság akuttá válásának végső oka mégis csak Draga királyné, a szerb államnak ez a cifra kolonca, aki miatt Sándor király elfordult monarchiánktól, aki miatt összevesztett szülei, aki miatt — nem adhatván trónörökös Szerbiának — nagy aggodalomban vannak a szerb hazafiak országuk sorsa fölött, s aki miatt a királyt még a pátrónus cár sem fogadja. Sándor nem mehet nélküle, mert az oroszországi látogatás lenne Draga királynéi méltóságának a próbája. Orosz részről huzták-halasztották a látogatást, majd ezt, majd azt az okot hozván föl, melyek sokkal ismeretesebbek a lapokból, semhogy ismételnünk kellene, s most végre a cár egyenesen kijelentette, hogy nemcsak Pétervárott, de még Livádiában sem fogadhatja a királyi párt, pedig Livádia csak *séjour*.

Vuics ebből levonta a következményeket s lemondott. Amilyen szeszélyes hölg Draga, most talán monarchiánk felé fog hajolni, kivált, ha a viszonyok is arra kényszerítik.

S vele együtt az új kabinet, mert Szerbia van még annyira keleti ország, ahol női befolyás nem *quantité négligeable*. Tehát felénk fordul. Ő, aki miatt Szerbia durván megsértette királyunkkal szemben az illetet, velünk szemben a tapintatot; ő, akit örökké fog vádolni a krusedoli sir; ő, akinek látogatását a férjével együtt el nem fogadhatjuk az után, hogy még az orosz cár is visszautasította. Ha előbb nálunk kopogtat, talán oroszországi útja is jobban meg lett volna egyengetve.

Azon kívül, ami Draga királyné számlájára esik, a király is kezdi belátni, hogy az egyoldalú oroszbarát politika nincs Szerbia érdekében, bármint igyekezik is a volt Vuics-minisztérium lebeszélni őt arról, hogy a külső politika eddigi kurzusát megváltoztassa s bármennyire működjenek is a radikálisok ugyanabban az irányban. Mi nem kívánhatjuk, hogy Szerbia egyszerre szakítson eddigi politikájával, egyelőre elégnek tartunk egy átmeneti kormányt, mely valamenyoi párt tagjaiból alakul s mely, ha nem is lesz kizárólag a mi barátunk, de nem is lesz ellenségünk. Az új kormány azonban mindekkoráig nem alakult meg. Mi lesz akkor, ha a király nem kap arravaló embereket? Ez a körülmény, melylyel komolyan számolni kell, fatális zavaroknak a forrása lehet, amint magát egy szerb államférfi kifejezte.

A Zét biztos forrásból értesül, hogy Oroszország teljesen semlegesben viselkedik a szerb kormányválsággal szemben, mert semmiféle morális felelősséget sem bajlandó magára venni. Tegnap a konakban rendkívül fontos értekezlet volt, melyen a királyi elnöke alatt képviselők és előkelő politikusok vettek részt s melyen fontos politikai ügyeken kívül az *alkotmány néhány szakaszának a módosítása is szóba került*. A jelenlevők (mintegy betvenen, köztük *Avakumovics*) egy koalíciós kabinetnek a szükségességét

hangsúlyozták, a liberálisok homogén alkotmányos kabinetet követeltek. Mivel megegyezésre nem juthattak, a király a döntést elhalasztotta.

Be'grád, október 19.

Az összes pártárvonalatokhoz tartozó politikusoknak a királyi elnökkel tartott értekezlete hét órán át tartott. Az összes jelen voltak előadók véleményüket amelyek a pártalásno képest lényegesen eltérők voltak. A király lenntartotta magának a döntést.

BELFÖLD

A jövő évi költségvetés. Lukács László pénzügyminiszter amint hírlik, szerdán fogja az 1903. évi költségvetési előirányzatot a szokásos pénzügyi expozé kíséretében a képviselőház elé terjeszteni.

A szabadalvúpart szervekedése. Sopronból táviratozzák: A vármegyei szabadalvúpartja ma délután báró Augustinet Antal koronk vezetésével közgyűlést tartott, amelyen Ostör József pártgyűző leolvasta évi jelentését. Majd báró Solymossy Ödön képviselő indítványára köszönetet szavaztak gróf Széchenyi Manóknak, a párt lemondott elnökének és Sugár Sándor lemondott alelnöknek. Badits Lajos kir. közgyűző lelkes beszédet mondott a szabadalvúpart feladatairól, azután a párt elnökévé megválasztották Bauer Mihály rőtöki nagybirtokost, alelnökévé Balkay Adollót. Az új elnököt Borsody Géza nagybirtokos üdvözölte a párt nevében, mire Bauer Mihály kifejtette programját. Majd Bauer lemondott elnökötől táviratot küldték Széll Kálmán miniszterelnöknek:

Sopronvármegyei szabadalvúpartja mai közgyűlése alkalmából hazafias lelkesedéssel üdvözli nagyméltóságodat mint a szabadalvúpart kipróbált harcosát és ezért tántoríthatatlan ragaszkodásáról és bizalmáról a jövőben is biztosítja. Bauer József pártelnök, dr. Ostör József pártgyűző.

Beszámoló. Kossuth Ferenc ma reggel a csákvári kerületbe érkezett Horváth Gyula országgyűlési képviselő beszámolójára. Vele voltak: Pichler Győző.

REGÉNY

Bánék, Andrásék.

Írta: Gyarmathy Zsigáné.

(20)

A nyugovó nap vissza verődő vörösfényben mintha feloszloban lenne az áttetsző, légiés alak. Édesapja hozzá ment, megsimogatta arcát.

— Kicsikém, nem vágyol a nagymamához, hogy együtt nézzétek a napnyugtát, mint régen, mikor nekem is mutattad: nézze, édesapja, be gyönyörű a fekete bérletűn az a piros ragyogás... Es gyönyörű is volt az, kis leányom; ne nézzük meg ismét?

— Amint édesapja akarja.

— Ne mindég: amint édesapja akarja! Kiváncsán már valamit ez az édes kis leány is.

Márta mosolygott, de olyan mosolygással, hogy az apja elfordult tőle, nem tudta tovább nézni a gyászruhás, halotthalvány gyermeket, mikor a fájdalmát leplezgeti. Hazaviszem, haza viszem! gondolta és úgy augusztus vége felé haza is vitte.

Utjukban betértek a Margitszigetre és a beteg grófnénál már ott találták Máriát.

Klárisz grófné a kínos betegségeben szenvedők önzésével nem tartóztatta magát; ha kívánta Máriát, el is hívta bennül anyja mellől:

— A mamát nem gyötirik éles fájdalmak. Ó boldog; nélkülözhet bárkit — s így sürgönyözött Mária után; de magában nem volt vele meglehetősen, mert kinjai éppen enyhültek; akár csak itt ne lenne Mária!

— Hogy hagyta édesanyját, Mária kisasszony? — kérdezte a gróf, miközben figyelte a

hatást, melyet a Márta légiessége fog kelteni Máriánál.

— Az öreg grófné az ő áldott jó kedélyével örvendett Feketénének és egészen jól van. Hát a kicsi grófnő üdült-e az utazásban?

— Amint láthatja, kisasszony...

Mária látta; szívét fájdalom járta át és egyszerre csak felhagyott egy szándékával. A Gabi balse után egészen tisztában volt azzal, hogy Kata ott volt, s talán éppen az ura ölte meg a fiatal gróft, és elhatározta, hogy ezentul Mártát egészen visszatartja az András házánptól: elég volt már abból a barátokozásból ennyi! De mikor látta az elfonnyadt gyermeket, szíve megérett rajta és nem akart semmi kellemetlen érzést szerezni szegénykének. Ha szórakoztatja a parasztnyecskekéhez való nagy szeretete, hát csak szórakozzék.

Hazaérkezésük első napján a nagymama odavonta maga mellé kis unokáját s meg-megcirogatta halovány arcocskáját, úgy kérdezősködött az utazása részleteiről. A gróf igyekezett érdekes közbeszólásaival könnyíteni a fáradt gyermeknek. Így beszélgettek, midőn egy inas jelentette, hogy András Márton kíván a gróffal beszélni.

— Vidd a szobámba, — felállt, lopva tekintett leányára, aki erre a névre összereszt, aztán odahajította fejecskéjét a nagymama keblére.

András Márton hátraszegett fejtel, lángoló tekintettel állt a gróf elé. — Hát ezt mi lelte? — gondolta Bán, — éppen úgy néz rám, mint mikor telegyujtott.

— Jónapot, Márton, hát mi jóban jársz?

— Semmi jóban! Csak eljöttem megkérdeni, hova tette a fiamat?

— A fiadat?

A megdöbönt csodálkozásból András Márton rögtön kiérezte, hogy ez nem tettetés. A gróf büszkén kiegyenesedett és érces hangja megcsendült, úgy mint hajdan a tűznél:

— Marci! Én is tudok úgy nézni rád! Es most számolj nekem, mi bátorított fel ilyen kérdésre?

Azt a tekintetet nem tudta kiállani András; egy pár pillanatig ő is belenézett a gróf szikrázó szemébe, de aztán egyszerre csak meghunyászkodva sötötte le szemét s egészen más hangon mondta:

— Engedelmet instálok, méltóságos gróf, de nagyon megdöbentett egy irás. Nagyhivatalos helyről tudakozódnak, hogy merre van a fiam, mert több hónap óta semmit sem tudnak felőle. Erre elszégyeltem magam, mert ilyen irás csak még akkor jött a falunkba, mikor bírókoromban tudakozták, hogy merre van a Vincéjek haszonlatlan fia, aki lopott s úgy szökött el a helyéről. Nagy szgyén az effle s azért háborodtam fel... Elismerem, hogy illetlen szót ejték, mindazáltal instálom, tanácsoljon ebben a dologban: mit feleljek, merre tudakozzam?

— Ne tudakozdij semmifelé, majd írok én; csak te ne költsd rossz híred a derék fiadnak...

— Nem is szóltam a feleségemen kívül még csak kis Katának és ő is arra kért, hogy ne híreszteljem a bátyja eltűnését; de különben nekem sincs szándékom harangot kötni ütő nélkül.

Az András távozta után a gróf zaklató gondolatoktól hajtvá, gyorsan járta körben nagy termet. El nem tudta képzelni, mely okért nem ad életlelt Gyuri? Hogy innen a Márta szerelme miatt futott el, az bizonyos; talán puritán gondolkodásával vádolja is magát, hogy miért keltett nem viszonzható érzést... De hát ez még nem ok az eltűnésre... Valami nagy dolog lehet az... Ki tudja, nem lett-e áldozata amerikai párbajnak?... Így töprengett, míg teához szólították.

Márta ismét nagymamája mellé húzódt s onnan nézett az apja arcába, mintha csak azt

Papp Zoltán és Lengyel Zoltán képviselők, továbbá Gyapay Pál földbírtokos és Gara József szerkesztő. Nyéken, Pámanádon, Verében, Lovasbényében Patkán és Csákváron diadalokapukkal és bandériummal fogadták a vendégeket; tiszteletükre Csákváron lakýlakómenetet és kivilágítást rendeztek. A Csákváron tartott választói gyűlés határozati javaslatot fogadott el az önálló vámtérlet érdekében; amelyet Horváth képviselő fog a Házban betervezni. Kossuth Ferenc és a kíséretében lévő képviselők hétfőn folytatják körutjukat.

KÜLFÖLD

Koerber, mint igazságügyminiszter. Bécsből táviratozzák: Koerber miniszterelnöknek, mint az igazságügyminisztérium vezetőjének ma mutatkoztak be a minisztérium tisztviselői. Klein osztályfőnök üdvözlőbeszéde után Koerber miniszterelnök a következőket mondta:

Ó felsége által további intézkedés az igazságügyminisztérium ügyeinek vezetésével megbízatván, a legszivesebben üdvözlöm az urakat, akik közül sokat már régóta jó barátainknak ismerek és bízom remélem, hogy kipróbált erejükkel engem támogatni fognak. Ebben a házban szerveztek, kineveztek és a minisztérium haláskörén belül ellenőrzik a bíróságokat. Erre a házra hárul tehát első sorban a felelősség arra nézve, hogy egyedül a jog legyen a bíróságok vezérőrlona. Ez az összesség világos nyelven beszél. Elváróm önköztől, hogy minden ügyben, mely a bíróságokra vonatkozik, önök maguk legyenek a pártatlanabban bírák, mint-hogy én el vagyok tökélye, hogy teljes érvényre juttatom a bíróságok függetlenségét. Kell, hogy elmondhassák, hogy Ausztriában a bíró nem a betű rabszolgája, szabadon ítél a törvény szellemében, mely sohasem lehet más, mint az igazság szelleme. Ezért bírósági hivatalnokok kinevezésénél egyedül csak a kvalifikáció lehet döntő. Ha más személyi kérdéseknél speciális indokok is számba jönnek: a bíróságra csak oly karakteres férfiakat fogok ültetni, akik erre teljesen alkalmasak. Aki nem lehet egész bíró, az inkább ne legyen bíró. Minden más ügyben is nyílt tanácsokat kérek ki. Tartásuk szem előtt különösen azokat a nagy feladatokat, melyeket a gyorsan fejlődő társadalmi élet az igazságszolgáltatás elé tűz, tartásuk szem előtt mindenekelőtt az it. amit a legtagyabb értelemben vett humanitás, amit az emberi társadalom mai tagolása fölött követel és igyekszik ennek a magasos feladatnak mindenkor megfelelni, Értisük meg a kort, amelyben élünk és e szerint cselekedjünk.

A miniszterelnök ezután köszönetet mondott az üdvözlésért és bemutatatta magának a tisztviselői kar egyes tagjait.

A Dreyfus-pör maradáka. André francia hadügyminiszter Ormescheville örnagyot nyugalomba helyezte, mielőtt rendes szolgálati ideje letelt volna. Vele a Dreyfus-pör utolsó maradáka tűnik el a francia

hadseregéből. Ormescheville volt az első Dreyfus-pörben a vádlott. Az ő vádiratát később a semmitűszék nagyon lesújtó kritikában részesítette. Legutóbb abban a revidált pörben szerepelt mint vádló, mely a gylkossággal vádolt Voisin katonát ölmentette. Deára a szembezőző jogi tévedésnek, Ormescheville makacsul védte azt a katonai jog elvet, hogy a haditörvény-székek sohasem tévedhetnek. Most áldozata lett ennek a különös jogi fölfogásnak.

A kubai köztársaság. A fiatal kubai köztársaságot majdnem valamennyi állam elismerte. A köztársaság Montoro Ráfaelt küldi Londonba követnek, aki valószínűleg a berlini udvarnál is képviselni fogja a köztársaságot.

Res ecclesiasticae.

(A keresztény-demokraták táborából. — Felforgás az olasz egyházfűrtők között. — Új reformáció kezdete. — Különös szemlék.)

Budapest, október 1.

Don Romolo Murri fiatal római papnak általunk már többször említett esete, vagy mondjuk, példája nem várt hatást kezd gyakorolni Olaszország papjaira és szerzetesire. Pater Smeria barnabita-szerzetes a napokban Imolában oly elbádoszt tartott, mely merészség dolgában éppen nem marad mögötte Murri san-marinói híres beszédének. A barnabíták a Vatikán előtt tudvalevőleg régóta gyanusak liberalizmusukról, annál is inkább, mert az is van a fogadalmak közt, hogy sohasem törekednek magasabb egyházi méltóságokra. Pater Smeriának ez volt a témája: *Olaszország a külföldről tekintve.* Lesajnálta azon szűk látókör honfitársait, akik Olaszországra csak azt, hogy a Vatikánnak hizelegjenek, minden rosszat rákénnek, holott a külföld elismeri, hogy Olaszország minden téren nagyot halad s megdicsérete a jelenlegi minisztériumot, mely a szociáldemokrácia és a keresztény demokrácia nyomása alatt a helyes uton halad. A szociáldemokráta proletárság és a keresztény demokrácia közt a liberális polgárság még mindig találhatna magának teret, hogy jótékony befolyását éreztesse, ha nem enged magát félrevezetni holmi reakciós áramlatoktól. A keresztény demokrácia azért különb a szociáldemokráciánál, mert van benne idealizmus, melyet a kereszténységéből merit s erős az önmagába vetett hite. Ezt a hitet nem rendíti meg az a ravasz híresztelés, hogy Murri visszavonta a tanait és álvetéte magát a Vatikának, mert nem vont vissza semmit, nem vette magát alá, hanem csak az akcióját mérsékelte, de mint jó katona, megmarad a fegyelem korlátai közt.

Smeria páter megrendszabályozása sem fog sokáig várni magára. Vagy talán a csipős nyelvű szociáldemokráta Asimonak volna igaza, mely ezt írja: „Don Murri megrendszabályozása

csupa komédia. A pápa fölháborodást szinlel ellene, hogy a gazdagokat lecsöndesítse, mert szüksége van a péterfülléirekre. Viszont Don Murri is szinleli az álvetéte, de a mellett demokrata modorban dolgozik tovább, hogy a munkásokat is levegye a lábáról. Így a Vatikán két legyet üt egy csapásra.”

Ezt írja az *Asino*, a csipős nyelvű. Az igazság azonban az, hogy a Vatikán föl van háborodva azon új élet fölött, mely a rebellis fiatal papságban gerjedez s alig mulik el nap, hogy ne kelljen közbélnie. Egy Jeruzsálemben lakó francia pap agitációjára, ki évek óta kegyetlenül kritizálja az ó-testamentumot, a pápa tudvalevőleg bizottságot küldött ki a bibliai kényes kérdések megvizsgálására, de a bizottság működéséről eddig semmi sem hallatszik. Most egy más bibliai etrenek emeli föl a szavát, még pedig a Vatikán tövében. Pater *Minochi* az 6 *Studi religiosi* folyóiratában abból a tervből kiindulva, hogy a bibliát megvédelmezze a racionalisták ellen, azt a hallatlan merészséget követte el, hogy megkritizálja többi közt Mózes könyveit is s rámutatott arra, hogy a Genezis három első könyve hamisítva van. Azután szétfeszítette a három szent király legendáját is, kik szerinte nem voltak egyebek, mint csavargó bűvészek, fakirok vagy ilyesmik.

Erre hevesen megtámadta őt a *Civiltà Cattolica*, mely tudvalevőleg a jezsuiták közlönye s Minochi folyóirata az Indexre került. Ezt nem hagyhatta magán száradni a folyóirat kiadója s tudatta a közönséggel, hogy a *Studi religiosi* a pápa által delegált egyházi hatóság hagyta helyben. Viszont a *Civiltà Cattolica* sem volt rest, hanem az apostoli paloták maestrojához fordult s ennek tudtával kijelentette, hogy a római egyházi hatóság (a folyóirat Firenzében jelenik meg) sohasem adta meg az approbációt, bár ezt Minochi kérte. Annál gyanusabb tehát a páter etreki működése.

Az idők egyéb jele a napokban történt Frascatiban, Róma mellett, az Albán-hegység e bájos pontján. Tudvalevő dolog, hogy azok a nagyszerű villák, melyek e várost világhírűvé teszik, az elszegényedett római főnemesség kezéből lassanként a jezsuiták, trappisták és a Propaganda tulajdonába mentek át. Nemrég az a hír terjedt el, hogy egy francia szerzetesrend a város legnagyobb palazzóját, melyben a színház is van, meg akarja venni. E birtokesere folytán hatvan család lenne hájktalan s a színház is eltűnnék a föld színéről. Négyütlést tartottak s elhatározták, hogy a palota megvétele minden eszközzel meg fogják akadályozni. A szerzetesrendek különböző magában Rómában is nagyon szaporodnak, s meglévő birtokaikat a szomszéd házak megvételevel bővítik, bár az olasz törvények nem ismernek kolostorokat...

A *szalézianus szerzetesek* római nyomdájában (Via Porta San Lorenzo 44.) az „egyházi hatóság helybenhagyásával” a napokban egy kis füzet

kérdete volna: mit is mondott neked a Gyuri apja? Mindjárt felelek, kiesikém és elkezdett az anyjának beszélni havasi rézkéről, melyeket a falusi gazdák szeretnének kivenni és a faluban mindig András Márton a szőszöl s így tovább. Azután utazásukra tért át és a párolgó tea mellett oly vidáman beszélgetett, hogy édesanyja el volt ragadtatva jó kedélytől; hála istennek, az egyiket legalább feliditette az utazás.

Podig az az egyik sem aludt azon éjjel, a Gyuri eltűnése nagyon felzavarta, sokat gondolkozott a felett és sokfelé irt akkor éjjel.

Néhány nap mulva, egy gyönyörű szeptemberi reggelen, mikor a még smaragd-színben zöldülő hegytájra rezgő halvány fény borult, a mezőre indult Bán gróf. Kertekben és réteken kaszálták a sarjút s az egész falut betöltötte az az úde illat, mely gyógyítólag hat minden kedélyre, hát még aki gyermekkorában érezte a frissen kaszált fű balzsamát!

Az András-telek előtt haladt el és az ablakból egy gyöngye hang szólította:

— Méltóságos gróf uram, — ne vegye rossz néven, hogy botránkoztatom . . .
— Jó reggelt, Katal! Csak szólj, nem veszem rossz néven.

András Mártonné kihajolt az ablakon:
— Nagyon elyngügütem, nincs már jártányi erőm, s így nem mehetek a kastélyba; megkövetem alásan, méltóságos uram, ne unja befordulni a mi szegény házukba egy szó meghallgatására.

A gróf készséggel tért be; a beteg asszony megmozdult, mint egy árnyék ráncos kótyonyával letörülte a karospadot, de a gróf nem akart helyet foglalni, míg le nem ül Kata is. Összehuzódva, szerényen ült a pad végére a módos paraszt-gazdasszony és a gróf azt gondolta, hogy az idő nem fiatalítja az embereket: be szép, viruló leány volt ez az összeesett, megvént asszony! Csak a szelid, nagy, barna szeme a régi és ilyen a Gyuri, meg a kis Kata szeme is, mintha bele tudnának nézni az ember szívébe és minden tekintet mintha

ott is maradna, mindég visszaemlékszik arra az ember. De talán sohasem nézett oly beható, rimánkodó, bizó tekintettel egyik sem, mint most ez a beteg, összeesett teremtes. A gróf jóssággal biztatta:

— Szólj, Kata.

— Szólok is, mert érzem, hogy már éppen sarkamban a kaszás ember: a betegség meg is érlelt már, menten levághat . . . jó, hogy addig megkímélt, míg kimondhatom, ami itt van a szívemben. Ha itthon lenne a gazde, nem szólhatnék; azt mondja, nem térheti a helyába való beszédek; aztán most még haragosabb a drága fiunk esete miatt: szégyeli az eltűnését . . . De nem untatom egyik szóval töteve a mást, mindazáltal előlről kel kezdenem, hogy értelme legyen beszédemnek . . .

— Szívesen hallgatlak, Kata; ne is zaklad magad a sietséggel, beszélj esendően és nyugodtan, én éppen nem sietek.

— Köszönöm a jó biztatást gróf uram; egészen lecsendesedtem az áldott szavai után; most már attól sem tartok, hogy kinevet . . . Úgy tapasztaltam mindig, hogy az urak türelmesebbek a beteghez, mint a paraszt . . .

— Ura és parasztja, válogatja, Kata. — De ugy tetszik nekem, hogy te felette kerülgeted a mondanivalót; szívesen könnyitenék rajtad: elidbe mennék fele utjáig, de nem tudom, merre induljak?

— Hej, pedig éppen egy nagy indulás kelene, hogy kihajtsd a beszédemből!

— Ugy hát tegyük meg az első lépést, Kata — mondta a gróf oly magas foku érdeklődéssel, melyen maga is csodálkozott. A mell-és szivbajos asszony kissé nehezen lélekezett, arca felgyúlt és körülnézett, mintha valamit kívánna.

— Mi kell, Kata? Talán víz? — És feleletet sem várva, felkelt a fehérre surolt vizepadról, felvette a mázas korsót, a falon fűles-poharakat látott, egyet lekasztott, félíg megtöltötte, aztán kiöntötte a vizet, hogy tisztább s hűsebb legyen a

pohár, melyet teletöltve, oda tartott a fuldokló beteg ajkájához.

Mohón kiitta az egész poharat és láthatóan felidült; hálsán köszöntö a nagy jósságot és beszélni kezdett:

— Van annak már tizenöt esztendeje, de még több is, hogy az uram elment a havasra fát vágni, aztán deszkát vásárolni a boszorkányok fűrészmalmánál; legmesszebb van ugyan ez a fűrészmalom, de a legolesőbban ott lehetett deszkát kapni. Három nap mulva, mint egy nagy fekete madár, csak jött a rossz hír, hogy a gazdát leütötte a fa, azóta már meg is halt. Elrémülve indultam szekér után — mert a miénnel Márton volt oda — aztán Gyurikával, az én édes, drága, kis fiammal elindultunk. Bizony, rossz helyeken mentünk, néhol mély árokban, aztán magas, keskeny utakon, míg egy helyen szekér már nem járhatott. Egy irtóztató meredek hegy volt az, ott vágta a fát Márton és a fával együtt lezuhant a mélységbe. A szekeret fonn hagytuk és gyalog indultunk lefelé, mentünk, mentünk, míg egyszer leértünk egy borzasztó nagy szikla tövébe; van az huszszor akkora, mint a Buggyanó szikla, de máskülönbön nagyon hasonlít ahhoz. A gróf megrézzen, mintha egy pillanatra ismét látna egy fiatal főt összezuva, véresen a Buggyanónál. A beteg nem vette észre és esendően folytatta:

— Mintha sok-sok orgona lenne egymás tetjére rakva és az aljában, mintha egy templom lenne sok-sok oszloppal, az egyik oszlop mellett forr a havasi buggyanó, de az is van tizakkora, mint ez; a vize befolyó egy nagy patakba, a nagy patak pedig mormolva, zuga halad az szikla előtt, végig a völgyön; tul a felől ismét szikla van és fenyves oldal emelkedik éppen az éjg. A templom előtt — már csak így mondom, mert így is nevezik a havason azt az oszlopos úrteget — egy kis sima hely van, rajta mint a párna, olyan puha a zöld mohá; azt mondják, ez volt a szerenésje Mártonnak, mert estében éppen oda zuhant s ezért nem hasadt szét a koponyája.

(Folytatás következik.)

jelent meg, mely föltétlenül biztos eszközt ajánl arra nézve, hogy többé *katholikus jelöltek semmiféle vizsgálaton se bukjának meg*. Ez a föltétlenül biztos szer abban áll, hogy kilenc napi átutasítást kell végezni copertinói szent József tiszteletére. A tanulás mellékes. „A megbukás veszélye ellen azt tanácsoljuk a vizsgázandó ifjaknak — mondja ez a füzet — hogy használják ezt a könyvecskét, melynek már ezer meg ezer fialemler nagyszerű eredményeket köszönhet. Copertinói szent József e téren (i. a vizsgákon való keresztülvindulás terén) nagy érdemeket szerzett már, mint ahogy páduai szent Antal is joggal tartják az elvesztett tárgyak patrónusának.”

A nyájas olvasó joggal kérdezheti, hogy ki volt ez a copertinói szent József. Erre megfélel maga a könyvecske s így minket senkisémmé vádolhat céltalossággal. Hogy copertinói szent József miért patrónusa a vizsgázandó ifjaknak, ezt így magyarázza meg a könyvecske II. fejezete: Guiseppe Dezza, aki Copertinóban született, szegény szusterinas volt. Tizenhét éves korában jelentkezett a franciskánusoknál, de butasága miatt elutasították. (Szó szerint közöljük a könyvecske sorait!) Azután a kapucinusoknál próbálkozott, akik fölverték ugyan laikus testvérek, de ismét elbocsátották, mert még durvább kézimunkákra is ügytelen volt. A franciskánusok irtalmából befogadták s a kolostor öszvéreinek a gondozásával bízták meg. Ez állásban József napról-napra gyarapodott erényekben, de nem egyezsmind bölcseségben is. Ő mindazonáltal pap akart lenni. Előjárói tanították, de még az ábécét sem verheték belé. Végre legalább annyira vitte a tudományokban, hogy a Missalét s a Breviáriumot úgy — ahogy olvashatta. A teológiából semmi sem ment fejébe s a bibliának is egyetlenegy helyét tudta megmagyarázni, azt, amelyik így kezdődik: „Áldott a méh, amely téged hozdozott.” Így elkészülve József nekiment a vizsgának.

A kisebb egyházi rendek és a subdiakoni vizsgánál a szigorú püspök ur egyszerre csak kijelentette, hogy Józsefnek elengedi a vizsgálatot nagy jámborsága miatt. A második (diakoni) vizsgánál az examinátor fölűti a bibliát s — ó csoda — éppen ennek a helynek magyarázatát kéri: „Áldott a méh stb.” Ez volt az egyetlen passzus, amit a jámbor József tudott. Következett a nagy papi vizsga. A püspök kegyetlenül megexaminálta a jelölteket, de József még hátra volt. Egyszer csak fölpatant helyéről a vizsgától fáradt püspök s kijelenti, hogy miután föltehető, miszerint a többiek is így jól el vannak készülve, a többiek megvizsgálásáról lemond. Így a jámbor József e harmadik vizsgán is átosusszant, 1828 március 4-ikén pappá szenteltetett s a — XX. században a vizsgázandók patrónusa lett.

Az értelmebb katolikusok hiába tiltakoztak e szédülés ellen. A könyvecskének maga a pápai főcenzor, a pápai paloták magistere adta meg az approbációt. Mikor a főnt említtet Minochi páter az 6 *Studi religiosi* folyóiratában e szédülés ellen kikelt, az egész zsejunita-rend felámadt ellene s eretneknek, reformernek bélyegezte. S míg ezek a tudomány lépésről-lépésre gyanúsítják és lábbal tiporják, azallat a babona bátran tovább burjánozhatik. Ezt nemcsak copertinói szent József, de szent Expeditusnak a története is bizonyítja. E szent mellett Rómában néhány év óta hallatlan propagandát űznek, ugy, hogy most egyike a legdivatosabb szenteknek. Az oka nagyon világos, mert szent Expeditus nagyon modern szent, ha mindjárt Diokletian alatt szenvedett is vértanuhalált. A szent, mint neve is mutatja, nem barátja a halogatásnak, szóval gyorsan elintézendő ügyekben nagy segítségére tud lenni az embereknek.

HIREK

Budapest, október 19.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Október 15-én új előfizetést nyit a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— **Személyi hírek.** Bécsből táviratozzák, hogy báró Fejérváry Géza, Lukács László és Láng Lajos miniszterek ma délelőtt visszautaztak Budapestre.

— **Selmeczbánya részvéte.** Mária Henriette belga királyné elhunyt alkalmából Selmecz-Bélabánya város törvényhatósági bizottsága annál a viszonynál fogva, amelyben a város közösége a Koburg-Koháryak révén a legmagyarabb főherceghez, József főherceghez állott és áll ma is, részvételen adott kitéjezt József főherceghez intézett leiratában.

— **Lelekesz-avetés.** Tizenkét református papjelöltnek volt ma délelőtt lelekesz-avatása a Kalvin-téri református templomban. Mind a tizenkettőnek van már állomása, a hová őket a hívők serege várja s

a hová isten ígétét hirdetni mennek. Az új lelekeszek: Bakcsay Árpád, Barkász Kálmán, Bary László, Csűrös István, Farkas Kálmán, Gulyás Kornél, Horváth József, Molnár János, Szeles József, Tokay István, Török József és Veress István. A szentbeszédet Mészáros János kecskeméti lelkész tartotta, aki lelkesítő, szép szavakkal indította utnak a fiatal lelekeszeket. Az istentiszteleten a dunamelléki egyházkerület tagjai közül számosan vettek részt.

— **Az osztrák sajtó-törvényjavaslat.** A bécsi *Concordia* újságíró-egylet által a képviselőház elé terjesztett sajtó-törvényjavaslat ügyében egybehívott ankét ma kezdte meg tanácskozásait. *Spiegel* egyesületi elnök elnökölt, üdvözölte a megjelenteket és kifejtette az ankét célját. Ott volt több reichsrathi képviselő is. A tárgyalás kezdetén a *Neues Wiener Tagblatt* írószervezője a sajtó és a *Neues Wiener Tagblatt* és az *Österreichische Volksetzung* szerkesztői nevében azt a nyilatkozatot tette, hogy *Steinbach*nak, a *Concordia* előadójának előterjesztett elaborátuma nem lehet alapja az ankét tárgyalásainak és ezért indítványozzák, hogy kérdőpontokat dolgozzanak ki. Miután az elnök ezt az indítványt nem bocsátotta sazávására, az indítványozó kijelentette, hogy a további vitában nem vesz részt, mire a jelenlevők egy nagy része eltávozott. A gyűlés azután elfogadott egy indítványt, amely szerint a tárgyalás lejezetenként fog történni, mire a tanácskozást, tekintettel az idő előrehaladottságára, félbeszakították és az ankét folytatását e hó 26-ikára tűzték ki.

— **Bucsu a Terézvárosban.** Ma zajlott le a terézvárosi bucsu, a fővárosnak legnépesebb bucsuja. A terézvárosi templom környékén egész sántortábort ütöttek a mézeskalácsosok, baba-és játékarusok. A sátrak között a veretényes szép időben egész nap nagy sokaság tolongott. A templomba már korán regget megindult a zarándoklás. Reggel hat órakor volt az első mise, amely után dr. *Zelinger* Vilmos káplán mondott szent beszédet. Fél kilenckor az iskolai növendékek számára volt szentmise s az istentiszteleten testületileg megjelentek a kerület iskoláinak összes tanulói, akik áhítattal hallgatták *Angyal* Kálmán alkalmi predikációját. Tíz órakor *Stieber* Vince apátplébános celebrálta az ünnepi misét, melyet dr. *Kovács* Kálmán szentbeszéde követett. A délutáni litánia után az átjatoskodók megtöltötték a kerület mulatóhelyeit, hol késő estig vígan folyt a mulatság.

— **Az iparosok kongresszusa.** Nagyváradról jelentik: Az iparos-kongresszust *Thek* Endre elnök nyitotta meg. *Kiss* Ferenc az ipartestületi országos szövetség létesítésére vonatkozó indítványát ismertet, hangoztatva annak szükségességét. A szövetségi alapszabályokat szűkebb bizottsághoz utasítják. *Abonyi* miniszteri tanácsos általánosságban nyilatkozik az új ipartörvényről, mely a képesítés szigorítását és a tanoncoktatás teljes reformját fogja megvalósítani. Az elnök a kongresszus hálás köszönetét nyújtja a miniszteri tanácsosnak. Ezután *Deil* a vásárgyőrli és a házalás kérdéséről reterál és előterjesztett indítványát a kongresszus elfogadja. Hasonlóképpen elfogadják *Szakáll*, *Kreutzer*, *Kalmár*, *Edivi* Ilés és *Horváth* János indítványát, *Kopácsy*, *Bauer* Vikár, *Tallos* és *Melk* hozzászólásai után. A gyűlés elfogadta tovább *Madary* indítványát az iparos érdekek hatályosabb képviselése és *Kreutzer* Balázs indítványát a nagyobb iparpártolás ügyében. Az utóbbi a kisipar felkarolását a társadalomtól kívánja. *Patnoky* Antal a tisztességtelen verseny megakadályozására irányuló indítványt tesz. *Abonyi* kijelenti, hogy az új ipartörvényről a régi törvény idevonatkozó intézkedéseit átveszi, mert azok jók és csak végrehajtani kell azokat. *Tóth* Kálmán (Debreczen) a betegesgélyező törvény revizióját indítványozza. Az indítványt elfogadják. Az ülés végén *Gelléri* Mór felolvasta *Kossuth* Ferenc következő táviratát:

Szívbeli üdvözlöm az ország egybegyűlt iparosait, számítok hazafiságukra és politikai beállásukra, hogy egyesült erővel követelik az önálló vámtételeit és Magyarország kereskedelmi politikájának függetlenségét, amely nélkül nincs megélhetés, nincs jövő.

Délután 2 órakor Nagyvárád város törvényhatósága látta vendégül 600 teretkü lakomán a kongresszus tagjait.

— **Reform a debreczeni rendőrség szervezetében.** Egy nagyváradi újságból tudjuk meg azt, hogy Debreczenben ez ideig nem volt lovas rendőr. S rend mégis volt. Most azonban lesz már rendőr is. A város utolsó tanácsülésén, mint Debreczenből írják, a lovasrendőrök létszámát 23-ban állapították meg: Lesz 10 elsőosztályú lovasrendőr 900 korona fizetéssel és 80 korona lakpénzzel; 3 másodikosztályú lovasrendőr 800 korona fizetéssel és 80 korona lakpénzzel; 11 harmad osztályú lovasrendőr 680 korona fizetéssel és 80 korona lakpénzzel.

— **Dreyfus Alfréd gyászsa.** Párisból táviratozzák, hogy ma délelőtt temették a Montmartre-temetőben *Hadamart*, *Dreyfus* Alfréd apósát. A gyászmenet élén az elhunyt fia és vejei mentek. A gyászbeszédet *Zadok Khan* törzsi mondotta, *Dreyfus* jelenléte semmielőre incidensre nem adott okot.

— **Az egeri hős emlékezete.** Ma volt 350 éve, hogy *Dobó* István a törököket elűzte Eger vára alól. A város kegyelettel ülte meg az évfordulót. A városkázán *Jankovics* polgármester elnök nyitotta meg a díszközgyűlést. *Rátkay* felolvasta *Gárdonyi* munkáját a mai nap történelmi eseményéről. Azután a közönség, egy-letek és iskolák a várhoz vonultak *Dobó* emléke elé. Ott szavaltok és érekek előadása után *Macski* Valér tanár nagyhatalúsné ünnepi beszédet mondott. A magasztos ünnepeket a Szózat élenlékésével fejezték be. — Az Eger határában talált honfoglaló ősök csontjait is ma tették kőkoporsóba s *Dobó* emléke mellé helyezték. A város, a megye, az iskola és egyetek megkoszorúzták *Dobó* emlékét. Az ünnepeken a közös hadseregbeli és a honvédtisztek teljes számban megjelentek.

— **Egy beszámoló apró kollektivitásról.** Működésben tegnapelőtt beszámolóbeszédet tartott *Thoma* képviselő ur. A beszámoló mellékes a dologban, ahogy megessett, az az érdekes. *Thoma* ur keresztény-szocialista s természetesen a publikumának többsége is ebből a pártból került ki. Voltak azonban német nemzetiek is a hallgatóságban, s ott volt a képviselő kíséretében *Lueger* is, akinek a megjelenése már botránny jelent. Amikor a terembe lépett, a németek hatalmas *pfuj*-kiáltással üdvözölték. A publikum zöme erre, mielőtt a beszámoló meghallgatására határozta volna magát, arról igyekezett gondoskodni, hogy a gyűlés zavartalan lefolyását biztosítsa. A német nemzetieket tehát kiverték a lokalitásból. A röpítés azonban nem volt eléggé gondos, mert amikor *Lueger* beszélni kezdett, meguglott a lárna. Ott németet bennfelejtettek s ez az öt száz ember elég volt ahhoz, hogy jó időre megakadályozza a szónoklás nemes művészetében *Lueger*. Miután azonban az öt emberből álló ellenzék is leszerelték, elmondhatták beszédeiket a képviselő urak. *Lueger* este hétkor utazott haza Bécsbe. Ekkorra már a pályaudvaron gyülekeztek össze a teremből kidobált német-nemzetiek s olyan tüntetést rendeztek ellene, hogy a nagytékintetű férfait a csendőrséggel kellett megvédelmezni az inzultusok ellenében.

— **Leegézt sertésszállás.** Az éjszaka veszedelmes tűz pusztított Kőbányán. *Bende* György sertéskereskedőnek a Mária-tér 3. száma alatt levő sertésszállása gyulladt ki. A hombrá nádédepe pillanattal lángborult és a felcsapó tűznyelvek pirosra festették a sötét éjszaját. A szállás nagy riadalom támadt, mert a szeles időben attól lehetett félni, hogy a tűz átcsap a többi hombrára is. „A szomszédos sertéskereskedelmi csarnokból nyomban értesítették a tűzoltóságot, mire a X. kerületi központi és önkéntes tűzországok vonultak ki. Ekkorra a szállás alkalmozottai kimentették az égő hombrából a sertéseket, az épület azonban teljesen lángban állott. A tűzoltók első sorban azon fáradoztak, hogy a tüzet elszigetelék. A közeli hombrók telepét ily módon üntették, hogy a ráhulló zsarátnok fel ne gyujtsa. Végül bosszas fáradozás után sikerült a szállás többi hombráját megmenteni. A tüzek — amely félegy óráról háromig tartott — nagy báluml közönsége volt, sőt a városból is sokan hajattak ki, mert a tűz nagy lényűből azt köveztették, hogy az összes kőbányai sertés-szállások égnek. A kár nem nagy, mert csak egy hombrá égett le és az is biztosítva volt. A tűz keletkezésének okát nem tudják.

— **Gróf Matsuka üzemel.** *Turóc-Szent-Márton*-ból táviratozzák: Gróf *Matsuka* Lászlónak neje, aki okleveles tanítónő, drága butorzatát és más egyéb holmiját potom áron eladta és ebből a pénzből kisebb hitelezőt küldetve, *Liptó-Szent-Miklósról* Budapestre költözött. Híre jár, hogy még több szélhámosság fog kiderülni a grófról, akinek lakásán egyebek között nagymennyiségű idegen névre szóló névjegyeket is találtak.

— **Tüntetés a Gödöllőn.** A római *Tribuna* a napokban táviratot kapott Zárából, amelyben egy horvát diákokat szállító magyar nevű hajón, a *Gödöllőn* történt olaszellenes tüntetések miatt a magyarokat, illetőleg a magyar kormányt vádolják. A *Tribuna* sajnálatát fejezi ki, hogy ily tüntetés magyar hajón történt, holott eltekintve a magyarok és olaszok közti hagyományos rokonszenvtől, a szoros egyetértés mindkét nemzetet nézve életkérdés. *Óváry* Lipót, aki minden alkalmat megragad arra, hogy igazunkat a külföld előtt megvédje, szép levelet intézett a *Tribuna* írószervezőjéhez, amelyben sajnálatát fejezve ki a történet felett, konstantálja, hogy Zára osztrák terület, hogy a *Gödöllő* hajótulajdonosának az *Ungaro-Croata* hajózási társaságnak hajószemélyzete legnagyobb részét olaszból és horvátokból áll, hogy a magyar kormány már lépéseket tett, hogy az általa segélyezett *Ungaro-Croata* hajóin ily tüntetések többé elő ne forduljanak és hogy végre Olaszország iránti barátai érzelmeink változatlanok. A *Tribuna* írószervezője hízegző sorok kíséretében tette közzé *Óváry* levelet.

— **Sikkasztás.** Az alsó-kubini szolgabírói hivatalnál *Bulla* alispán nagyobb sikkasztásoknak jött nyomára, amelyekre a kihágásokért kirótt büntetéspénzek közül *Nádai* irnok követelt el. Az alispán állásától felüggesztette az irnokot.

— **Pénz ő felsége.** Kevés földi uralkodónak van meg az a hatalma, amivel ez a király rendelkezik. Mindenható. Eltét és gyilkol, ahogy éppen a szeszélye fordul s rettenetes kavargásában tömöntelen aranyat forgat, amire vér tapad. A börtönök lakóinak négyötödére a pénz miatt lett rabba és sok akasztót vertek már le a földbe, amire a földi igazságszolgáltatás közvetítésével huzta fel az ő rendje ellen vétközöket, a Pénz. Néha azonban nem szaporítja a szót, hanem maga ítélkezik. Például ezekben az esetekben is. — Különből egy rövid telegram jelent, hogy a Bergisch Maerksche Bank igazgatója, Arnold — agyonlőtte magát. A pénz kergette a halálba. — New-Yorkban pedig egyszerre három ember pusztult el csúszosan abban a szenvedélyes hajszában, amibe a pénz kergette bele a vele foglalkoskodókat. A Climag-Bottling-Company volt elnöke, Turner agyonlőtte két üzettársát, Maillardt és Hamiltont, azután pedig önmagát. Turnernek, aki a társaság elnöke volt, nemrég ezer font eliskasztása miatt le kellett mondanania. Tegnap azután megjelent egy ügyvéd irodájában, ahol Maillarddal és Hamiltonnal találkozott, hogy őtszáz font lefizetés mellett kiegyezzek velük. Turner és volt üzlettársai között igazolt jelenet volt s Maillard hazugnak mondotta Turner, aki erre revolvért rántott elő s mielőtt a körülállók megakadályozhatták volna, Maillardot és Hamiltont agyonlőtte, azután pedig maga ellen fordította a fegyvert. Néhány pillanat alatt három holttest teki a megrémült ügyvéd előtt. New-Yorkban hozzá vannak szokva a szenzációkhoz, de ez az eset mégis nagy feltűnést keltett. Hamilton és Maillard is milliomos volt.

— **Az iszákosság ellen.** Bécsből táviratozzák: A kormány legközelebb újabb bejelentést az iszákosság megakadályozására vonatkozó törvényjavaslatot. A javaslat az összes királyságok és országok számára szánt törvényt akar statuálni. Minden 500 lakosra kétszékenként csupán egy engedély lesz adható. A törvénynek visszaható ereje lesz a már fennálló üzletekre is. A mostani italmérőkre, akik üzletiük gyakorlásában nem adtak okot panaszra annyiban lesznek tekintettel, hogy más engedélyt kérőkkel szemben előnyben fognak részesülni.

— **Elgázolás.** Fried Samu 77 éves magánzótnak tegnap este a Rottenbiller- és Dembinszky-utca sarkán Hollender Miksa 717. számú bérköcsis eüthette. A szerencsétlen embernek az arcára lépett a ló és azt összeronsolta. Veszdelmes sebeivel a Dembinszky-utca 8. számú lakására szállították. A vizsgálatlan bérköcsis ellen a rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Tüntetés az iskolában.** A zágrábi kereskedelmi iskola harmadik osztályában tegnap túrcsa nemzetiségi tüntetés volt. A francia nyelv tanára az egyik tanulóknak ezt a mondatot adta fel franciára fordítani:

— *Horvát vagyok!* A tanuló, akinek szülei szerbek, szenvedélyesen kiakadt:

— *Ezt sohasem fogom kimondani! Én szerb vagyok!* A horvát diákok erre éktelen lármát csaptak s a tanítás félbemaradt. Az óra után a horvát diákok elhatározták, hogy mindaddig *sztrájkolni* fognak, míg az illető szerb tanuló ki nem zárják.

— **Elfogott postaskasszát.** A budapesti rendőrség tegnap délután letartóztatta Mítsek Jenő ungvári postastiszt. A kassai postaiszolgálatot teit elene fejeletést. Mítsek az ungvári postán volt alkalmazva mint segédtiszt. Három nappal ezelőtt a gondjaira bízott kincstári pénztárból háromszáz koronát sikkasztott és megszökött. Egyenesen a fővárosba jött, ahol az eliskasztott pénz nagy részét elkölötte. Amikor elotgát, csak 45 korona volt nála. A zsebében egy vadonatúj hatlövétű forgópisztolyt találtak, amely töltve volt. A sikkasztó azt mondja, hogy öngyilkossá akart lenni. A rendőrség ma átkísérte az ügyészéskhez.

— **A prágai sikkasztás.** Prágából táviratozzák, hogy a prágai káptalan igazgatója a Szent Vencel előlegezési társulatnak a káptalan nevében 100.000 koronát adott a hiány iedezésére. Az igazgató-tanács elhatározta, hogy adakozásra fogja felszólítani *Lichtenstein* herceget, az osztrák főnemességet és a főpap-ságot. A *Hlas Naroda* közli, hogy egy bécsi ügyvéd azzal az ajánlattal fordult az előlegezési társulat igazgatóihoz, hogy módjában volna hat millió koronányi hitelt szereznie a társaság vagyonának lekötése mellett, ha az igazgató-tanács közgyűlésén határozatot hoz a kölcsön visszafizetésének részletei és időpontja tárgyában. Az igazgatóság még nem döntött az ajánlat lelett.

— **Elpusztult személyszállító hajó.** Egy párisi telegram jelent, hogy a francia fővárosban néhány nap óta a hír van elterjedve, hogy a Compagnie des Messageries Maritimesnek *Annam* nevű gőzöse elmerült. A hajó tele volt utasokkal s köztük volt a pekingsi francia követ a követtségi személyzet egy részével. A társaság kijelentette, hogy eddig még nem érkezett meg hozzá e hír megerősítése.

— **Szerencsétlenség Stambulban.** Konstantinápolyból táviratozzák: Tegnapelőtt délután a hid Stambul felőli részének közelében egy katonai növendék egy bárkáról a vízbe esett, de kimentették. Ez eset hírére csakhamar nagy nézőközönség gyűlt egybe a hídon. A tolongás következtében a hid karlaja leszakadt és sok ember a vízbe zuhant. Tizenötven megsebesültek, köztük egy ember súlyosan. Öt ember pedig a vízbe fullt.

— **Tűz Vácson.** Vácraól jelentik, hogy este hét órakor kigyulladt a püspöki uradalom egyik pajtája, és teljesen leégett. A tüzet sikerült lokalizálni.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Siojokról táviratozzák: A délvásvut 225. számú tehervonatának mozdonya ma az itteni állomásba való behaladásakor helytelen váltóállítás folytán kiskisült és *Haden György* mozdonyifő a kocskt alá kerülve, életét vesztette. A kiskilás következtében eltorlaszolt kijáratú vágány szabaddá tételére való várakozás miatt a 208. számú személyvonat 2 óra 50 perc késéssel szenvedett.

— **Rablás az országúton.** A csendőrség táviratilag jelentette a 10kaptányvárságnak, hogy *Nestlér Anna* szántói lakosnőül *Pilis-Szántó* és *Vörösvár* közötti úton tegnap reggel két magastermetű ember 320 korona készpénzt erablolt. Az a gyanu, hogy a rablók a fővárosba jöttek.

A siketnémák ünnepe.

— *A váci siketnéma-intézet jubileuma.* —

Belgrád, október 19.

A siketnémák országos intézeteinek új épületét ma avatták fel *Vácson Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter jelenlétében. A miniszter a nyugati pályaudvarból a reggeli gyorsvonattal indult Vácra. *Szabó Sándor* osztálytanácsos, *Csejke Győző* számvevőszéki igazgató stb. kíséretében. A váci pályaudvaron sok száz főre menő tömeg lelkes éljenriadóval üdvözölte a minisztert. A város közönsége nevében *r. Zádor János* polgármester intézett üdvözlő beszédet *Wlassics* miniszterhez. A pályaudvaron megjelentek *Gajári Géza* és *Ováry* országgyűlési képviselők, a váci káptalan küldöttei, köztük a püspök oldalkanonokja, *Balász Lajos*. A miniszter püspöki diszhintón a pályaudvartól egyenesen a püspöki palotába hatatott. A bevonulási útménén melyet egy diadalkapu is díszített, a váci összes tanműzetek ijtusága s nagyszámu közönség állott sorialt.

Reggel kilenc órakor gróf *Csáky Károly* váci püspök ünnepi misét mondott a székesegyházban lényes segédlettel. A miniszternek a szentélyben külön díszhely volt fenntartva. Délelőtt tíz órakor *Wlassics* miniszter *Csáky* püspökkel a Siketnémák Országos Intézetének újépületéhez hajtatott a felavatási ünnepélyre. Az intézet új díszterme ez alka omból zsfolásig megtelt előző közönséggel, amelynek sorai-ban ott voltak *Beniczky* alispán, *Szavacsna* kolozsvári polgármester, *László* Zsigmond miniszteri tanácsos, *Rudnay Józsefné*, *Csiky Kálmánné*, özvegy *Herics* Károlyné, *Patay Gyuláné*, gróf *Gyürky Istvánné*, mint az országos néképző egylet küldötte, számos budapesti jótékony egyesület, nemkülönbén az ország tizenhárom siketnéma-intézetének kiküldöttei, a váci siketnéma-intézet végzett növendékei közül igen sokan, a siketnéma-intézetek tanárainak országos egyesülete stb. Vác vidékének előkelő birtokosai nagy számmal jelentek meg.

Az ünnepély nemzeti dallal vette kezdetét, amelyet a váci dalegyesület énekel. *Borbély* intézeti igazgató üdvözölte szép beszédében *Wlassics* minisztert aki igen meleg és szives szavakkal válaszolt. Hosszantartó, lelkes élményes után *Wlassics* elmondotta ünnepi beszédét, amelyben a gyógypedagógiai intézeteknek hazai történetét és nemes hivatását lejtgette.

Majd azt hangsúlyozta, hogy mi minden történet az utolsó években ez intézetek fejlesztése érdekében, egyebek közt kiemelte a szaknatanok létesítését, melynek sikerült a siketnémaoktatás egységes tantervének elkészítése: — mi még a külföldön állg létezik.

A legutóbbi időben igenatvett intézkedések az oktatásügy népszerűsítését is előzák. Szaklapok keletkeztek, a törvényhatóságokhoz, az iskolaintentatókhoz, a kormány felhívásokot intézett. A fogytatókosok oktatására és nevelésére vonatkozólag kiadott közérdekű tájékoztatók, felolvasások s az eredményeknek ezzel kapcsolatos bemutatása a növendékekben lényegesen előmozdították az ügy fejlődését. Közöltük az intézetek felállítására vonatkozó módosításokat az illetékes hatóságokkal. Azon fogytatókosokról, akik intézetbe nem juthattak, iparkodtak a népoktatásügyi intézmények keretében átmenetileg segíteni. Mindezen intézkedések — Istennek hála — nem remélt lendületet adtak a gyógypedagógia ügyének. Csak az utóbbi években tizenháromra emelkedett a siketnémák oktatásával foglalkozó intézmények száma. Rövid időn belül pedig remélhető, ha a folyamatosan jövő tárgyasok kedvező befejezést nyernek, a siketnémák megyei iskoláinak felállítására és általános tankötelezettség törvényhozási rendezése által az összes siketnémák oktatásáról való gondoskodás is megvalósulhat.

Téves volna azonban az elűt eredményeket tisztán az állam beavatkozásának tulajdonítani. A társadalom is hozzájárult az eddigi eredményekhez. A külföldön létesült hasonló intézmények példája bizonyítja, hogy e téren társadalmi úton is elegendő lehet lenni a kívánalmaknak. Nálunk azonban kétségkívül az állam és társadalom céltudatos együttműködése azon tényező, melynek segítségével a gyógypedagógia ügye leghelyesebben oldható meg.

Legelőszörűbb az, ha az állam részéről a tanérok fizetésében nyújtott segítyt a törvényhatóságok hozzájárulása és a társadalom áldozatkész támogatása egészíti ki ott, ahol a szülők szegénységük miatt kötelezetté válnak elegendő tenni nem képesek. Az intézet történetére és a gyógypedagógia fejlődésére veletlen ezen rövid visszapillantás az elismerés hála érzelmet kelti bennünk mindazok iránt, kik az intézet alapításában és fejlesztésében résztvettek. Illo, hogy a mai ünnepnapon szívünk legmelegebb érzelmeivel áldozunk azok emlékének, kik lehetővé tették, hogy a mai napon az intézet 100 éves multra tekint-het vissza.

Áldozunk kegyelettel I. Ferenc király és Cházár András emlékének. Az ő nevékhöz van kapcsolva Magyarországon a gyógypedagógiai ügy kezdé-ményezése, ezen intézet alapításának dicsősége. Magasztos példájuk lelkesítsen bennünket is. Folytassuk kitartással az általuk megkezdett munkát és vigyük felvirágzásra az emberi elme, a szív egyik legne-mesebb, legszentebb alkotását, a gyógypedagógia ügyét. Ha néha csüggedés szállja meg lelkünket: egy a dicső elődök példájából merítsünk újabb lelkesedést.

Ha uraim, mindnyáan a buzgón, kitartóan teljesítjük kötelességünket, úgy Isten áldása fogja kísérni törekvéseinket és teletienket.

Most menjünk és koszorúzunk meg az alapítók emlékeit, kiknek neve halhatatlanul van beírva a magyar művelődés-történetébe.

A miniszter nagy lelkesedést keltő beszéde után a dalárdá a *Himnusz* énekelte, melyet a közönség állva hallgatott végig. A közönség ezután az intézet díszterméből a régi intézeti épület udvarára vonult, ahol I. Ferenc király meliszbrát leplezték le. A leplezés előtt *Szabó Sándor* osztálytanácsos mondott beszédet. A miniszter a leplezésre megadván az engedélyt, a küldöttek sorban elhelyezték koszorúikat a szobor talpazatánál. *Németh László*, a keske-méti intézet igazgatója a gyógypedagógiai intézetek tanári karának nevében hálas szavakkal mondott köszönetet *Wlassics*nak, amiért a közoktatásügynek ezt a humánus ágazatát is olyan kiváló gondozásban részesíti.

Az ünnepelő közönség ekkor az új épület udvarára vonult át, ahol *Szabó Sándor* osztálytanácsos beszéde után *Cházár András* meliszbráról hullott le a lepel. A siketnéma-intézetek végzett növendékei nevében *Chirien Gyula* mondott igen értelmes beszédet, mely mélyen meghatotta a jelenvoltakat. *Wlassics* miniszter a legelső utól azok sorában, akik a szónokot barátságos készorítással üdvözölték. Ungancsak szerencsét kívánt a miniszter *Vaszary Lászlónak*, aki szintén a siketnéma-intézet növendéke volt s a leplezett két s obor alkotója. *Wlassics* miniszter ezután a közönség lelkes élményes közt aláírta az új intézet felavatásáról szóló díszokiratot s megnyitotta a siketnémáknak az új épület nyolc nagy termében elhelyezett ipari és művészeti kiállítását. A szemle végeztével *Hegyi Erzsébet* intézeti növendék mondott köszönetet *Wlassics*nak atyai jóakarataért, amelyvel a siketnémák ügye iránt viseltetik s amelyért azok étük utolsó pillanatáig mindenkor hálaasak lesznek.

Déli 12 óra mult, amikor *Wlassics* miniszter az intézetül ismét a püspöki palotába hajtatott, ahonnan rövid pihenő után 1 órakor ismét az ünnepelő közönség közé tért vissza, hogy résztvegyen a Kuria-szállodában Vác város közönsége által az ő tiszteletére rendezett díszbened. A miniszter a Rákóczi-induló hangjai mellett lépett a terembe és riadó élményesek közepette foglalt helyet az asztallón, mellette gróf *Csáky Károly* váci püspök, a hölgyküldöttek tagjai és *Beniczky* pestvármegyei alispán, szemközt vele *Zádor János* a város polgármestere, *Gajári Géza* orsz. képviselő, *Freisinger* kir. körmegyei főlték.

A harmadik fogásnál *Wlassics* miniszter gyönyörű töszóttal mondott a királyná mint a nemzeti szuverenitás képviselőjére, akinek trónjához e hazának minden polgára a legodaadóbb szeretettel tekint fel s akiben e hazá minden polgára legűznetlenebb kötelességeltjesítés mintaké-pét látja. *Freisinger* Imre Vác város közönsége nevében *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter köszöntötte lel, akít ez ország újból való meghódítására induló magyar kultúra és annak seregei legdicsőségesebb tábornokának nevezett. *Wlassics*ra erő nagy jelentőségű beszédet mondott a vidéki városoknak a nemzeti életben való fontosságáról. Beszédében, amelynek végeztével a hazafiai egyetértés és együttműködés nagy eszméit dicsőítette, *Vác* város közönségére emelte poharát. *Szabó Sándor* osztálytanácsos gróf *Csáky Károly* püspököt, *Gajári Géza* országos képviselőt *Wlassics*ra, majd pedig a gyógypedagógiai intézetek tanári karára, *Moró* városi ügyészre a vendégekre mondott felkösön-

től. Nagy lelkesedést keltett, midőn gróf Csáky püspök bejelentette, hogy Wallasics szavainak hatása alatt a váci siketnéma-intézet javára nagyobb alapítványt tesz. A lelkesítő példát csakhamar követték Falás oldalkanonok és László Zsigmond miniszteri tanácsos. A miniszter igen szíves szavakkal köszönte meg a három adományozónak áldozatkésztségét. Az ünnepi közönséget Darányi miniszter táviratilag üdvözölte. Hasonlóképpen távirati üdvözlőket küldtek Grác, Ratibor, Lipce stb. gyógypedagógiai intézeteinek igazgatóiságai.

Wallasics miniszter gróf Csáky püspökkel délután 4/5 órakor szíves bucsuzó szavak mellett távozott a farsaságból s a püspök kalauzálása mellett a székes-egyházi kincstárt tekintette meg. Délután 5 órakor a miniszter a pályaudvarhoz hajtatott, amelynek bejárataánál ismét több száz 3-re menő közönség gyűlt össze üdvözlésére. A legmelegebb hangu bucsuzás után a közönség szűnni nem akaró éljenzése között 5 óra 10 perckor robbogott ki a miniszter szalonkocsija a váci pályaudvarból. A felavatási ünnepélyt este táncmulatság fejezte be amelyen Vác és vidéke közönségének színe-jáva vett részt. Az estebéd alkalmával újból sok lelkészöntő hangzott el, amelyben Wallasics minisztert lelkesen ünnepelték.

FŐVÁROS

(*) **A városi tanácsos adósságai.** Néhai Feszli Ágoston városi tanácsos kölesönöket vett föl a fővárosi szegényalaptól a nyugdíjapból, a gyám-tartálékaltalpból és az Aldassy-féle alapítványból. A kölesönöket a fölvetel idején, 1875-ben bekebeleztek Feszli tanácsos ingatlanaira. halála után ezeket az ingatlanokat — egyéb adósságok miatt is — elárverezték, azonban a főváros követelése a befolyt összegekből nem térült meg. A fővárosi hatóság annél fogva a Feszli tanácsossal szemben föntmált követeléseit, az Aldassy-alapítványból fölvetett összeg kivetésével, mint be nem hajthatót, törölte. Az Aldassy-féle alapítványból fölvetett 1000 forintot azért nem lehetett törölni, mert az alapító-okirat értelmében ezt az alapot a főváros sietlenül köteles fönttartani s ha benne hiány támad, a sajátjából pótolni. Az alapítás ideje óta, az 1000 forint tökéje és kamatai 4200 koronára szaporodtak s ezt a fővárosnak meg kell térítenie az alap részére. A tanács most azt a javaslatot terjeszti a legközelebbi közgyűlés elé, hogy ezt az összeget a múlt évi háztartási költségvetés terhére írják, vagyis abból térítsék meg.

SZÍNHÁZ, ZENE

A Zeneakadémia hangversenye. Az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia igazgatósága e hó 21-ikén, kedden este 8 órakor, Liszt Ferenc születése évfordulójának előestéjén, rendezte első nyilvános hangversenytermében. A hangverseny műsorát Liszt szerzeményei dominálják. Közreműködnek: Grosz Ernő, Káral Károlyné, Anisz Aladár, Batek Zoltán, Kőszegi Sándor, Karpely Jenő, Büchler Irén, Weigl Mária, Sik Aranka és Takács Zoltán.

Az Operaház újdonsága. A lengyel zsidó, Weis Károly kétfelvételű műve szombaton, folyó hó 25-én kerül először színre az Operában. A dalmi szereposztása a következő: Anett — Kaczér M. Katarina — Valent V. Matisz — Takács. Krisztián — Kertész. A jegyző — Gabor. Az erdész — Hegedűs. Egy lengyel zsidó — Kornai. Miklós — Mihalyni. Eji ör — Szemere.

Bochicsiek mint Lohengrin. Bochicsiek az Operaház u. onnan szerződött tenoristája, aki *Lurien* helyét van hivatal betöltetni, esütőtőlőkön (folyó hó 23-án) lép fel először mint Lohengrin. A cseh tenorista magyarul fogja énekelni a battu-lovagot, aki nálunk már esztendőnk óta csak olaszul szokott énekelni. Először, Bochicsiek különben nem Lerskyt is magyarul tanulta be, úgy, hogy *Anyegin* nemsokára ismét színre kerülhet.

Kamara-zene. A Grünfeld-Sopronyi-Berkovics-Bürger-féle vonós négyes-társaság első négy hangversenyének műsora a következő: 1. Hangverseny október 20-án. 1. Smetana vonós négyes. „Életéből”, 2. Mozart, négyes vonós hangszerekre és ütolára (Burose tanár); 3. ének Krammer Teréz; 4. Beethoven vonós négyes C-dur op. 69. — II. hangverseny november 9. Brahms-est. 1. vonós hatos B-dur; 2. ének Stark Ludovika; 3. Klarinet-ötös Hitecsk tanárral. — III. hangverseny november 23. 1. Siklós vonós négyes; 2. St. Saëns zongora négyes Polányi tanárral. 3. ének Dósy Berta; 4. Mendelssohn nyolcas. — IV. hangverseny december 14. Beethoven-est. 1. vonós négyes E-moll; 2. zongora hármas: Kelen Ida. 3. Hetes.

Filharmónia. A Filharmóniai-Társaság az idei évad kezdetével azon újított léptéti életbe, hogy eddigi szokásos egyszerű műsora helyett a *Demény Dezso* szerkesztésében megjelenő „Zeneközlöny”-t fogja árusítani, melyben a műsoron kívül még az egyes előadandó művek tematikus magyarázata is foglaltatik. Azonkívül a III-ad és IV-ei rangú körzések árát lecsökkentette, úgy, hogy a III. rangú kör-

szék ára 7 korona helyett 6 korona, a IV. rangú pedig 6 korona helyett 4 korona lesz. Az I. filharmóniai hangverseny (Liszt-estély) szerdán, e hó 22-én lesz Szendy Artád tanár, Bronnik Ferenc operaházi tag és a budai dalárda közreműködésével. Jegyek ezen hangversenyre napi aron kaphatók Méry Béla zenemű-kereskedésében (Andrássy-ut 12.)

MŰVÉSZET

□ **A Nemzeti Szalonból.** A Nemzeti Szalon őszi kiállítása még csak tíz napig marad nyitva a Paál László-kiállítás előkészületei miatt. E célból a Szalon összes holtségeit átalakítják. — A Nemzeti Szalon kassai kiállítása már e hó 28-án megnyitják s az igazgatóság ez után is felhívja a művészeket, akik a megnyitásra Kassára utazni óhajtanak, hogy a Szalon titkári hivatalában jelentkezzenek.

VIDÉK

— **(A nagyikindai árvassék.)** A helyigymiszterium utasította Kaffka László osztálytanácsost, hogy a nagyikindai árvasséket hat évre visszamenőleg szigorúan vizsgálja meg. Kaffka osztálytanácsos novemberben megy Máramarosból Nagyikindára.

— **(A nemzetiségi törvény.)** A nemzetiségi törvény módosítása mellett állást több vármegye törvényhatósága. Torontárvármegye egyhanglag hozta határozatát.

Az országgyűléshez intézendő feliratában a törvényhatóság annak az óhajtatásnak ad kifejezést, hogy az említett törvény módosításakor tiszteletben tartassék az állampolgárok személyiségevel kapcsolatos minden szabadságjog, kívánja, hogy minden közjogi jelentőséggel bíró terület szervezetében és minden megnyitalkozásában államiságunk magyar jelege a maga teljességében érvényesüljön, amit a nemzetiségekről szóló törvényben jelenleg sajnálattal néklölözünk. Hangsúlyozza hogy a nemzetiségek egyenjogúságáról szóló törvény megváltoztatását céloz óhaja nem irányul idegenajku hazánkfia ellen, semmiéle egyenjogúságot esorbitani vagy megszorítani nem kíván sőt különös súlyt helyez arra, hogy a szóbanlörgő törvény 1. §-ához képest a haza minden polgára az egységes magyar nemzetnek egyenjogú taga legyen. A feirát az ellen foglalt állást, hogy a törvény védelme alatt országunk magyar mivoltával ellenkező külon jogosítványok létezhessenek.

Győrvarmegerie őszi kögyűlése élénk vi a után állást foglalt a nemzetiségi törvény reviziója mellett. A választási törvény módosításáról szóló pozsonyi átiratot pártolja, kéri a census leszállítását, de a titkos szavazást, tekintettel a nemzetiségi izgatásra, perhorreskálja.

Turóvvarmegerie kögyűlésén a pozsonyi átirat felett megindult vitában Pietor, Mudrony és Zanovics bizottsági tagok a nemzetiségi törvény végrehajtását követelték és a reviziót elleneztek. Benicsky alispán beható érvelése után a kögyűlés hozzájárul a pozsonyi kérvényhez.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **A Magyar Pedagógiai Társaság** ma délután 5 órakor Heinrich Gusztáv előklete alatt ülést tartott, amelyen Waldapfel János az egyetemek szaporításáról értekezett. Szerinte nemcsak egy, hanem egyszerre öt-hat új egyetemre volna szükségünk. Mig ezek nem lesznek, addig nem lesz elegendő számú produktív tudásunk és nem lesz intenzív, nagyfokú tudományosság. Politikai és közigazgatási szempontból is nagyjelentőségű újabb egyetekem felállítás. Rámutat a budapesti egyetem szuoltságára és az ebből eredő szomorú tanítási viszonyokra. Ezen okvetlenül minél előbb segíteni kell.

Utána Kemény Ferenc mutatta be annak a nagyobb dolgozatának részleteit, melyet az *ambidextráról*, vagyis a jobb- és balkezűségről írt. Ez az érdekes téma nálunk új, de a küllöldön a tudósok szelítésben foglalkoznak vele, sőt az amerikai Egyesült-Államokban helyenkint már az iskolákba is befogadták a kézi ügyességek tanulásánál és Franklin Benjamin már 150 év előtt kérte a balkezű emancipációját.

Az előadó négy szempontból: orvosi és életlani, bölcséleti és nevelési gyakorlati s végül művészi és esztétikai szempontból tanulmányozta a kérdést s rendre szóvá teszi a balkezűségnek meghatározását, ismeretöl jeleit és kiséröl jelenségeit. Felsorolja az ambidextria előnyeit és előfordulását a különböző foglalkozásokban és az életben. Betejezésül tanulmányainak eredményét a következők indítványok alakjában foglalta össze. Kerestessék meg a vallás-és közoktatásügyi miniszter aszint, hogy: 1. jól kidolgozott terv alapján indítsák meg az ország összes iskoláiban a balozságra és az ambidextrára vonatkozó adatoknak és megfigyeléseknek gyűjtését melyet ma-dnem ezeknek céltudatos feldolgozása köveszen; 2. figyelemztendők egyuttal az összes iskolák

tanítóit és tanárai, hogy balozsúttakkal szemben semm orszákokot se alkalmazzanak és öket minden erkölcsi sérelemöl is megóvják; 3. a küllönböző kézi ügyességeknek az ambidextria elvei szerint való tanítására, a tanterv és módszer özetes bemutatása mellett az engedélyt a közoktatásügyi miniszterium már most megadhatja.

□ **Elmeorvosi értekezlet.** A folyó hó 26-án és 27-én tartandó II. országos elmeorvosi értekezlet igen érdekesnek és még nagyobb arányúnak ígérkezik az előzől, amelyet két év előtt tartottak meg. Ezuttal nemcsak orvosi, hanem jogász körökben is öléken érdeklődnek az értekezlet iránt, miután több oly kérdés fog tárgyalatni, amely elmekörtani jelentőségén kívül jogy és szociális vonatkozásokkal is bír. Az értekezlet iránt, amelyen az összes érdekeltek hatóságok és testületek képviselve lesznek, felvilágosítást nyújt a szervező-bizottság titkára, dr. Epstein László (Budapest, Lipótmező.)

□ **A Petöfi-Társaság üése** A Petöfi farsaság ma délelölött tartotta rendes havi felolvasó-ülését, Bartók Lajos előkklése mellett, nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében. A napirend előtt Szana Tamás föltökár kegyeletes szavakkal emlékezett meg, a nyári szünet alatt elhunyt tagsági tagokról: Lauka Gusztáv, Vadnay Károly és Inczédy Lászlórol.

A felolvasások sorát Jakab Odön nyitotta meg, aki bemutatatta László Béla tanulmányát Paál László testötművészról. Paál László művészetét mindössze abból a két képéböl ösmerte a magyar közönség, melyet a fiatal mester kora halála után vettek meg a Nemzeti Múzeum számára. László Béla kikuttatta élete történetét és összegyűjtötte műveit, melyeket a jövő év elején mutat be a Nemzeti Szalonban. Paál László aradi iskolázatása után Bécsben tanult Zümmann Albert mesteriskolájában, onután Düsseldorfba ment Mukácsy Mihályi hívására, akit aztán Parisba is követelt. Művészetében nyomot hagyott mind a három művészi központ. László fölképp művészetét jellemezte, előbb bécsi, majd düsseldorfi modorát, végül a barbizoni erdőben festett képeit magyarázta, nagy szakavatottsággal, szines, költői nyelven.

A zajos tetszéssel fogadott érdekes felolvasás után Bartók Lajos lépett a felolvasó asztalhoz és elszavazta a díszes halgatóság za os tetszése mellett *Rimni* című gyönyörű költeményét, amely a Petöfi-Társaság legutóbbi lírai-kötemény pályázatán a Vigyázó-díjat nyerte.

□ **Uj tásk.** Mascagni beállt a karikatúra-rajzok közé és lepingálta önmagát s két versenytársát: Leoncavallót és Puccinit. Ezeket a rajzokat közi az Uj Idök e heti száma. A kolszvári nagy ünnepegekröl felelt pillanatyban fényképek díszítik a szám egy részét, másik részében Paur Géza akvarelljei láthatók; — *Horkány* csipősen teretieröl, Herzog Ferenc iolytalya új regényét. Cikket, verset írjak Mezei Ernöl, Posa Lajos, Szomahay István, Tábori Róbert Lyka Károly és mások. Végül Dankó Pisanák legújabb szép daát adja az Uj Idök kötetben. Mutatványszámot szivesen küld a káddhivatali (Andrássy-ut 10. Singer és Womer), ahol a lapra negyedévi 4 koronával elő lehet fizetni.

SPORT

□ **Bajnoki mérkőzés.** A Budapesti Torna Klub és a 33-as Football Klub első csapatai érdekeslölöl mérkőzést tartottak ma a millenárius versenypályán. Az első félidőben mindkét csapat egyenlőnek bizonyult s minden erőesztésük meghiusult, hogy goalt érthessenek el. A második félidő kezdetén aig két perc alatt Buda beadja az első labdát, a másodikikat pedig a saját játékosainak köszönheti a 33-as, mely goal a 4-ik percben gurult a kapuba. Amde ez nem keserítette el az ügyes és mozgékony csapatot, hanem felállás után erősen foglalkoztalya a B. T. C. t-s a játék végéig szintén sikerül neki két goalt elérni, amelyből az egyiket, hogy a paritás teljes legyen, ezuttal a B. T. K. játékosra adott a maga kapujába. Így tehát a bajnoki mérkőzés 2:2 goal ellenében elődöntetlen maradt.

A Budapesti Athletikai Klub és Muegyetemi Football Club I. csapatai mérkőztek az Erzsébet királyné-utól még primitív versenypályán. Az eredmény 1:1 aranyban elődöntetlen. Ez meglepő ugyan, mert a M. F. C. oly szép formában van, hogy legalább is 5 goalja jobb mint szivós ellenfele. Az első goalt a M. F. C. rugya — saját kapujába, melyet egy másik goal követ a B. A. K. kapujába. Erre a B. A. K. minden ember kapuja elő áll s folyton védve elérte a célját: a jeles előndűző csapatall a matchet elődöntetlenre vitte. A B. A. K. a második félidőben 33-szer vitte a touchevonalar a labdát. Kitűntek Baril, Lichtmann, Nimsee, Reiner, Niessner.

□ **Egyetemi sportélet.** A Budapesti Egyetemi Athletikai Club tegnap délután tartott háziversenyével zárta be sikeresen gazdag atletikai szezonját. A club légymányosi pályáján az egyetemi ifjuság atletagárdája teljes számmal vett részt. A részletes eredmény a következők:

100 yardos síkfutás. Két előfutás után döntőben első: Karafán Jenöl. 2. Kasztriener (serchath): Speidl Zoltán. 3. Sulygóds. I. Sailer Gyula 10 m. 60 cm. + 1 m. 80 cm. II. Kürthy György. III. Speidl Zoltán.

Scratchman; Kozla András bajnok. **Dzskosvetés.** I. Sailer Gyula 30 m. 10 cm. + 3 m. 30 cm. előny. II. Kozla András (scratch) III. Széll Lajos. **Angol mérővel síkfutás** (handicap.) I. Sailer Gyula. II. Gergely. III. Kövér. **60 m. gátverseny** (handicap.) I. Perndt. II. Kasztriner. **Geregy-velés** (handicap.) Csorna Kálmán (scratch) 32-92 m. II. Sailer Gyula (scratch) 30-65 m. III. Széll Lajos. — **Fél angol mfd. síkfutás.** (Handicap.) I. Tihanyi Béla (35 m. c.) II. Kasztriner Árpád (40 m. c.) III. Karai János (20 m. c.) **Seratch:** Speidl Zoltán. — **Magasugrás.** (Handicap.) I. Kasztriner Árpád. II. Szalay. III. Déner. — **Fél angol mfd. síkfutás.** (Handicap.) Országos nyit. I. Speidl Zoltán (scratch). II. Merckler Károly. E versenyben Speidl a tennálló rekordot akarta megjavítani, de az erős ellen-szét miatt szándékáról lemondott. — **Távolugrás** (handicap.) I. Szalay Gyula. II. Perndt. III. Ullrich Ferenc. — **Mezői verseny** (6 km.) I. Ullrich Ferenc. II. Lőcherer Andor. III. Kövér Péter. — **Nyújtóverseny.** I. Ordódy Vilmos. II. Széll Lajos. A verseny társasvácsora követte. hol Széll Lajos ifjúsági elnök buzditó beszéd kíséretében osztotta ki a győzteseknek a győnyörű tiszteletdíjakat.

*. **Agancskiallítás.** Az e hó 20-án, a Royal-szálloda egyik kistermében megnyílt agancskiallításra oly sok és rendkívüli kaptalás példányok érkeztek, hogy az idei kiállítás nemcsak méltó lesz az eddigiekhez, hanem azokat felüli is mulja. Az érdekesebb bejelentések a következők: **Szarvasagancsok nyit. területéről:** Frigyes őherceg a bélyei területéről bejelentett egy 24-est, egy 20-ast, két 18-ast, egy 16-ost két 14-est és egy 12-öst; **Jozsef Ágost** őherceg a hista-pocsanói területéről egy 16-ost három 14-est egy 12-ost és egy 10-est; **Coburg Fülöp** herceg murányi kerületéről egy 16-ost, egy 12-öst és két 10-est; gróf **Majláth László** egy 20-ast, egy 18-ast, két 16-ost, két 14-est, egy 12-öst és egy 10-est; gróf **Zichy Jenő** egy 14-est; gróf **Estherházy Mihály** 3 darabot; gróf **Dégenfeld Pál** egy 14-est; **Kiss Pál** államtitkár egy 16-ost; gróf **Schönborn Ervin** egy 18-ast, három 16-ost, három 14-est és egy 12-öst; gróf **Sztaray Gábor** egy 14-est; gróf **Szechenyi Béla** egy 20-ast, egy 18-ast, két 14-est, egy 12-öst és egy 10-est; **Fülöp** orleansi herceg egy darabot báró **Schönberg Donáid** két 14-est, egy 10-est; gróf **Zichy Frigyes** egy 14-est. **Vadaskéri szarvasagancsok:** Gróf **Zichy Jenő** egy 14-est; gróf **Almásy Dénes** egy 16-ost, egy 14-est, és két 12-öst; gróf **Estherházy László** egy 18-ast, gr. **Draskovich Iván** egy 18-ast és négy 14-est, gr. **Károlyi Mihály** egy 20-est, gróf **Károlyi Lajos** három 14-est; gróf **Károlyi Imre** egy 14-est. **Dámapatok:** gróf **Almásy Dénes** 1 drb.; **Fülöp** szász-coburgi herceg 3 drbot; gróf **Károlyi Lajos** 6 drbot; **Kund Hubert** 1 drbot; gróf **Károlyi Imre** 1 drbot. **Ó-agancsok:** gróf **Zichy Jenő** 1 drbot; báró **Kéray Simon** 4 drbot; báró **Lipthay Frigyes** 2 drbot; gróf **Majláth László** 2 drbot; gr. **Nauráth Dezső** 1 drbot; **Jenovay Zoltán** 1 drbot; gróf **Andrássy Aladár** 2 drbot; gróf **Dégenfeld Pál** 1 drbot; gróf **Károlyi Lajos** 2 drbot; gróf **Szechenyi Bertalan** (versenyen kívül) 1 drbot. **Zerge-kampok:** báró **Inkey Pál** 1 drbot; **Craus Géza** erdész 3 drbot; gróf **Dégenfeld Pál** 1 drbot; **Inkey Antal** 3 drbot. A kiállítás e hó 20-25-ig bezárólag lesz nyitva és pedig reggeltől 9 óráig délután 5 óráig.

*. **Bécsi versenyek.** A végét járt lövészversenyek nagy klasszikus versenyét az Ausztriai díjat ma futották le a Freudenauban. Tizennyelvvelért nyergeltek a 100.000 koronás díjért, talpon levő lovaik legjavát. A versenyorron, mint előrelátható volt, a kétévés mérkőzés volt csupán, mert az idősebb évről nem igen volt méltó ellenfél. Beréggyőlé, a gdi-istálló legjobb kétévésé lett a páma, míg második a Szt. László-díj másodikja Pruszi volt Hazafi előtt mely közelebb lehetett volna a nyerőhöz, de lovasa látván, hogy a díj biztosítva van, nem lovagolta ki egészen lovát. A Bécsbe felrándult magyarok zajosn megélezték a népszerű dressz győzelmet. A többi futamok eltréptek a nagy verseny mellett, melyeknek részletes eredménye a következő:

A versenyek eredménye a következő:

I. **Handicap.** Díj 2000 korona. Távolság 2000 méter. Mautner V. Escamillo-ja (Southey) első. Báró Springer G. Pehaps-a (Dangman) második. Herzog M. Beata-ja (Baines) harmadik. Azután: Fülcs Bartore, Matchboy, Getrost, Belle-alliance. Mizek, Totalizátor: 10: 91. Helyreigadások: I. 50: 149. II. 50: 144. III. 50: 135.

II. **Eladg. kétévés verseny.** Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. Herceg Braganza M. Kláraja (Koblicsek) első, ifj. David E. Curieuseje (Krousil) második, Mautner V. Teplája (R. Poole) harmadik, azután: Camperdown, Doch, Nichette, Monxampel, Bodri. Totalizátor: 10: 30. Helyreigadások: I. 50: 60. II. 50: 62. III. 50: 61.

III. **Handicap.** Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Báró Uchritz Zs. Sardou-ja (Taral) első, gróf Festetics T. Durban-ja (Barker) második, mr. Redgrey Irroy-ja (Gray) harmadik, azután Kendőz, Vezér, Kappelmeister, Glória, Messalliance, Hozl, Béza, Amras, Gugu. Totalizátor: 10: 64. Helyreigadások: I. 50: 219. II. 50: 137. III. 50: 251.

IV. **Ausztriai díj.** Díj 80.000 korona. Távolság 1800 méter. Blaskovich E. Berégvölgye (Van Dusen) első, Mr. Adrien Pruszija (Bonia) második, Blaskovich E. Hazafija (Holmes) harmadik, Belle of Hernalis (Huxtable) negyedik. Azután: Lubar, Gavalier, Ladon, Kiss me. Kalpag, Wiking, Schönfeld, Skemming, Mayor, Mormglen. Totalizátor: 10: 47. Helyreigadások: I. 50: 140. II. 50: 132. III. 50: 301.

V. **Eladg. verseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Dr. Fischl O. Maestroja (Martinkovits) első, Schosberger L. Pityékje (Holmes) második, Aresin-Fatton J. Sweet Lovejs (Koblicsek) harmadik. Azután Ellynor, Bri, Tubicám, Philister, Charmant,

Jodler, Ne engedj. Quid nuno. Sebes. Totalizátor: 10: 133. Helyreigadások: I. 50: 208. II. 50: 202. III. 50: 208.

VI. **Háromévesek akadályversenye.** Handicap. Díj 4000 korona, távolság 3200 méter. Mautner V. Aconit-a (Poole) első, herceg Braganza M. Sea Snakeja (Heai) második, herceg Taxis E. M. Godiche-a (Hesp) harmadik. A. után Princess, Fizes. Totalizátor: 10: 19. Helyreigadások: I. 50: 68. II. 50: 86.

VII. **Kétévés handicapja.** Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Gróf Andrássy G. Orionja (Rus-sel) első, báró Springer G. Földája (Dangman) második, Dreher A. Ramathurja (Finán) harmadik. Azután: Micheline. Orz. ona. Bon soir. Lator II, Guerilla. Viribus unitis, Rozmaring II, Santos, Kintornas Baltimore, Tannhäuser. Totalizátor: 10: 72. Helyreigadások: I. 50: 180. II. 50: 255. III. 50: 133.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ A Magyar Jogászegylet ma délelőt 10 óra-
kor tartotta az ügyvédi kamara dísztermében rendes
évi közgyűlést Vavrik Béla kuriai tanácselnök el-
nökléte alatt a tagok rendkívüli nagy érdeklődése
mellett. Az elnök megnyitó beszédében részletesen
ismertette az egylet letöltött évi működését, kiemelte,
hogy a tagok száma ez évben is 228-át szaporodott
s így most az egyletnek 1250 tagja van. Az egyesület
a múlt évben 25 leolvadó ülést tartott. Dr. Erdélyi
Sándor ügyvéd indítványára a közgyűlés egy bangu
lelkeseledést jegyzőkönyvi köszönetet szavazott dr.
Fayer László egyetemi tanár, egyleti titkárnak,
aki titkári állásától több mint buszévi működés
után ez évben megvált. Elnök indítványára a köz-
gyűlés elhatározta, hogy az eddigi 3 alelnök helyett
négyet választ az igazgató-választmány 36 tagja
helyett pedig 45 budapesti és 15 vidéki igazgató-
választmányi tagot választ.

A választások mezejétvén. elnök lett dr. Vavrik
Béla kuriai tanácselnök; alelnökök lettek: dr. Beck
Hugó kuriai bír. Dr. Vécsey Tamás egyetemi tanár,
Dr. Körvény Ede ügyvéd és dr. Fayer László egye-
temi rendes tanár (u). Utitkárk lettek: dr. Ilés
József min. jogalmazó egyet. magántanár, dr. Lévy Béla
ügyvéd keres. akadémiai tanár, új könyvtárnok lett
dr. Meszény Artur törvényszéki jegyző. Választmányi
tagok lettek: dr. Baigoh Jenő egyetemi tanár, dr.
Barna Ignác táblai bír. Dr. Baumgarten Izidor korona-
ügyészhelyettes, dr. Concha Győző egyetemi tanár,
Czorda Bódog nyugalmazott kuriai másodenök, dr.
Dárday Sándor az áltami számvényezők alelnöke,
Dr. Fodor Armin táblai bír. dr. Friedmann Bernát
ügyvéd, dr. Gruber Lajos királyi alügyész, Halmágyi
Sándor nyugalmazott táblai bír., Hammersberg Jenő
nyugalmazott koronaügyész Hérics-Tóth János táblai
tanácselnök, Hódossy Imre ügyvéd, orsz. képviselő,
Horvát Jenő táblai tanácselnök, dr. Imling Kon-
rád táblai tanácselnök, dr. Kelemen Mór kuriai bír.,
Dr. Kovács Gyula egyetemi tanár, Lányi Bertalan
ministeri tanácsos, dr. Márkus Dezső táblabíró, Dr.
Nagy Dezső ügyvéd, dr. Nagy Ferenc egyetemi tanár,
dr. Nagy Ödön kereskedelmi és váltótörvényszéki
elnök, Oberschall Adolf a budapesti tábla elnöke, Dr.
Plósz Sándor igazságügyminiszter, dr. Reichard Zsig-
mond törvényszéki bír. dr. Sohaar Gyusztáv egye-
temi tanár, Székely Ferenc koronaügyész, Tóth Ló-
rinc nyugalmazott kuriai tanácselnök. Varsha Ferenc
főügyész helyettes. Wlascics Gyula vallás- és köz-
oktatásügyi miniszter és dr. Zsigmond-Grosschmid Béni
egyet. tanár. Újjonnan választott választmányi tagok let-
tek: dr. Baumgarten Nándor ügyvéd, dr. Décey Zsig-
mond kuriai tanácselnök, dr. Doleschall Alfréd törvény-
széki bír. Geguss Gusztáv főügyészhelyettes, dr. Heil
Faustin közigazgatási bír., Horváth Ferenc törvény-
széki elnök, Dr. Edvi Illés Károly ügyvéd, dr. Pap
József kamarai titkár, egy. m. tanár, dr. Polner Ödön
min. titkár, Seyfried József a pestvidéki törvényszék
elnöke, dr. Szivák Imre kamarai elnök, dr. Tarnás
János kuriai bír. Zsitay Leó büntetőtörvényszéki
elnök. — A választmányi vidéki tagjaiul megválasztottak
dr. Angyal Pál pécsi jogtanár, dr. Fabinyi Ferenc
szegedi táblai elnök, dr. Finkegy Ferenc sárospataki
jogtanár, dr. Janosi György kolozsvári jogtanár, dr.
Jászai Viktor debreczeni jogtanár, dr. Katona Mór
pósonyi jogtanár, Kendeffy Domokos a debreczeni
törvényszék elnöke, dr. Kolozsvári Bálint kassai jog-
tanár, Lukács György békesmegyei főispán, dr. Nagy
Ernő kolozsvári jogtanár, dr. Magyar Géza nagy-
váradi jogtanár, dr. Nyulási János kassai ügyvéd,
dr. Révész Ernő szabadkai ügyvéd, dr. Stipl Károly
a keesmeti törvényszék elnöke, dr. Várady Zsig-
mond nagyváradi ügyvéd.

A választás eredményeké kiherdése után a
közgyűlés dr. Vécsey Tamás indítványára ragaszkodását
lejtezte ki újból dr. Vavrik Béla elnök iránt s elismerését
jegyzőkönyvileg örökítette meg. A közgyűlés miután
tudomásul vette az egylet pénztári állapotáról dr. Vá-
mosy Károly egyleti pénztáros által előterjesztett évi
jelentést s a jövő évi költségvetést, véget ért.

§§ **Mulatság az Örög-kocsomban.** A buda-
pesti büntetőtörvényszék most tárgyalta Fikó Mihály
erzékelőbaltival kömüveslegény bűnpörét, aki azzal van
vádolva, hogy Klancsics András munkást megölte.
Junius 7-én Fikó két ismerősével az Erzsébetalva
felé vivő út mentén a lévő Örög-kocsóban mulatott,
ahol ugyanakkor Klancsics két asszonyval ült egy
asztalnál. Mulatozás közben Fikó megbántotta az
egyik asszonyt, amiért Klancsics rendreintotta.
Amikor hazafele mentek, Fikó odalopózott Klancsics

melé és minden szóváltás nélkül oly erővel szurt
a combjába, hogy a munkás elvérzett. Az esküdti-
széki tárgyaláson Fikó azzal védekezett, hogy a tett
elkövetésekor részeg volt. A tanúk csak arra nézve
tudtak vallomást tenni, hogy mennyi bort fogyasztott
el a társaság. Az esküdték súlyos testisértes vétségöt
len mondoták Fikót bűnösnek; akik e verdikt alap-
ján a törvényszék egyévi börtönre ítélte, amiből négy
hónapot a vizsgálati fogsággal küöltöttnek vetek. Az
ítélet jogerős.

§§ **A szálloda zálogjoga.** Amikor Adler Ká-
roly, az ó-budai takarékpénztár sikkasztó könyvelője
öngyilkos lett, az ó-budai takarékpénztár javára 49750
korona kárösszeg erejéig biztosítási végrehajtást io-
ganasítottak s többek közt lefoglalták Adlernak a
szállóban talált ingóságait is, ahol öngyilkossá lett.
Amde a vádtanáos a végrehajtást feloldotta és elren-
delte, hogy a leoglalt tárgyak, valamint a készpénz
a bagyateki járásbíróshoz teendőék át, Kommer Fe-
rencet, a szálloda tulajdonosát pedig, akinek szálló-
dájában Adler lakott, magánjogi igényével a polgári
bíróshoz utasította. A vádtanáosnak ez utóbbi intéz-
kedését az ítélőtábla megváltoztatta és — mint az
Ügyvédek Lapja írja — elrendelte, hogy azok az ingó-
ságok, melyeket a rendőrség Adler Károly szálloda-
lakásán bűntényi zár alá vett, Kommer Ferenc szálloda-
tulajdonosnak adassanak ki. A tábla azzal okolja meg
e határozatát, hogy magánjogi szerint a vendég-
lőnek a vendég elszállásolásából s egyéb szükség-
letei fedezéséből eredő követelésére nézve törvényes
zálogjoga van a vendégnek a vendéglőben levő
ingóságaira.

Nyíltér.

*** AZ ÚJ ANGOL ***

FÉRFIRUHA-BÉRET

LEGJOBB RUHÁZKODÁSI RENDSZER

DEUTSCH F. KÁROLY

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

JÓZSI

és egyéb kis komédiák.

Molnár Ferenc könyve
Márk Lajos rajzaival. Ara
3 korona. Kapható a Buda-
pesti Napló kiadóhivatalá-
ban, József-körút 18.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmát, sem alakjárt
nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Orosz pénzügyminiszter Mandsuországnban.

Port-Arthur, október 19. (Az orosz távirati ügy-
nökség jelentése.) Witte pénzügyminiszter e hó 14-én
Mukdenbe érkezett. A szalonkocsiban fogadta a san-
tungji kormányzót, akinek csakhamar visszaadta a
látogatást. A kormányzó poharat emelt a óar és a
kínai császár egészségére, örömmel hangsúlyozta azt
a kitünő viszonyt, mely a kínai hatóságok és az
oros csapatok közt fennáll és azt az óhaját fejezte
ki, hogy a két népet szoros barátság kösse össze.
Witte pénzügyminiszter azt válaszolta, hogy a óart
megkeszeret tölle el. A barátságos viszony ionntartása
bákuolt a kínaiaktól függ. A miniszter csak rövid
ideig tartózkodott Mukdenben.

Vihar Görögországban.

Athén, október 19. Gastuniban (Ellis) egy óiklon
több házat ledöntött, számos embert megsebesített és
egy ókényt is nagy kárt tett. Ugyanabban az órában
Athénben heves vihar tört ki.

Tranton (New-Yersey), október 19. Itt egy tár-
saságot jergyeztek be United States Peking Company
óeg által. A befizetett óóke egy millió dollár, de való-
sánul óeg 500 millió dollárra loog emelkedett. A tár-
saságnak jogosítványa van vágóhíd és óókraktári óüzemre,
viamint óózhajók óépítésére és óórgalmára.

Örményüldözés.

Erzerum, október 19. Az arsabi örmény lakosság a kurdok erőszakossági következtében a bajasidi orosz konzulhoz fordult avval a kéréssel, hogy oltalmazza még őket vagy pedig engedjék meg, hogy Oroszországba kivándorolhassanak. A kurd erőszakosságok más kisebb ázsiai területeken is folyton növekednek.

A haiti-i forradalom.

Berlin, október 19. Egy ideérkezett távirati jelentés szerint a haiti-i kormányzatok harc nélkül megszállották Gonaïvest. Német, amerikai és francia csapatok megakadályozták a fosztogatást. A gonaïvesi német konzulátusban 700 menekült van, köztük Küllik tengernagy családja. (Küllik tengernagy a Panther által elsüllyesztett Crête à Pierrot hajón vészelt el.)

A venezuelai forradalom.

London, október 19. A Reuter-ügynökséghez La Victoridól (Venezuela) e hó 18-ikáról érkezett távirat megerősíti azt a hírt, hogy 8000 felkelő, akik Mendoza tábornok parancsnoksága alatt állottak, hét napi harc után La Victoria közelében teljes vereséget szenvedett. A felkelők tegnap feladták állásukat és 1400 halottat és sebesültet hagytak hátra a csataterén.

A forrongó Macedónia.

Konstantinápoly, október 19. Serres szandsákbán 17 falu lakossága követte a bolgár bandákat a hegységekbe. Eddig 12 falu lakossága tért vissza.

Konstantinápoly, október 19. A bolgár kormány orosz és más részről történt felszólalásokra megígérte, hogy a legszigorubb határozat és más intézkedéseket fogantatni, hogy megakadályozza a bandák átkelését és a bandák üzemelneik bolgár részről való támogatását.

A sztrájk.

Rouanne, október 19. A takácsok referenduma 463 szavazatot eredményezett a sztrájk mellett és 4063 szavazatot a sztrájk ellen.

Páris, október 19. A pas de calaisi szénmedencében a mult éjjel teljes nyugalom uralkodott. A pas de calaisi bányamunkások szindikátusa manifesztumot bocsátott ki, amelyben felhívja a munkásokat, hogy a sztrájkot rendületlenül folytassák a győzelemig.

St.-Etienne, október 19. A fém munkások szindikátusa kijelentette, hogy miután a bányamunkások sztrájkját csak testületi mozgalomnak tartja, nem hajlandó a sztrájkban résztvenni és a bányamunkásokkal szolidaritást vállalni.

Calais, október 19. A szindikátusba tartozó kikötő-munkások arra a szavazás végett eléjük terjesztett kérdésre, hogy kirakjuk-e a külföldről érkező hajókat, — 201 szavazattal 288 ellenében nem-mel feleltek. Még nem tudható, hogy a szindikátusba nem tartozó kikötő-munkások mit fognak határozni.

Madrid, október 19. A Liberalnak egy fangeri távirata szerint Pesben az összes európai alkalmazottakat kiutasították.

KÖZGAZDASÁG

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy október 31-ikével megszűnt a Mitrovicza és Bosna-Rácsa közötti rendes járatokat továbbra is fenntartván a Sabócmitrovicza rendes járatokat azon módosítással, hogy a gőzös november 1-jétől kezdve reggeli 5 óra helyett csak reggel 7 órakor indul Sabácról Mitrovicára. Bosna-Rácsa állomás tehát ezen időnyre egy a személy-, mint az áruforgalomra nézve október 31-ikével megszűnik.

Husárák. A székesfehérvási vásárigazgatóság hivatalos jelentése szerint a húst az elmúlt héten a következő árakon jegyezték: Vesepecsenye (egészben) kilogrammja 186—400 fillér, tisztított vesepecsenye 180—60) fillér, marhahús hátulja pecsenyének 120—200 fillér, hátulja levesnek I. rendű 120—180 fillér, eleje levesnek II. rendű 66—160 fillér, III. rendű 80—150 fillér, marhamáj 60—160 fillér.

Az Anker élet- és járadékbiztosító-társaságnál (Magyarországi vezérképviselet: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar”) 1902. szept. havában benyújtottak 812 ajánlatot 246.911 korona biztosított összegre és kiállítottak 729 kötvényt 488.101 korona összegre. A január-szeptember havi időszak alatt benyújtottak 7398 ajánlatot 89.600.692 koronára és kiállítottak 6694 kötvényt 3,410.310 koronára. A károk és esedékessé vált előlétsi biztosítások ilyóian eddig 286.000.000 kor. fizetett ki. — A haláleseti biztosításknál az A osztályker szerint a nyerevényosztalék az elmúlt évben az évi díj 25%-át tette. A vegyes- és takarékpénztári biztosításnál a B osztályker szerint az egyes biztosítások fennállása óta befizetett összes díjak 3%-át, tehát fokozatosan emelkedő az egyes évi díjak 9, 12, 15, 21, 24%-át fizetett ki nyerevény-osztalék gyanánt képzésben. A társaság vagyonja 1901. december 31-ikén 145 millió korona. Biztosítási állomány 511 millió korona.

A vetések állása október 15-én a földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Október első felében az ország nagy részében hűvös, szeles és esős időjárás uralkodott és így a mezei munkálatokra részben kedvező, részben azonban kedvezőtlen volt az időjárás. A szántás és vetés elég jól haladt, sőt helyenkint ezekkel a munkálatokkal teljesen el is készültek; azonban néhol a tulsok

eső, illetve a nagyon átázott talaj a munkálatokat megnehezítette és e miatt a szántás és vetés is késik. A korai vetések elég jól kelnek és gyarapodnak, szórványosan azonban máris panaszoknák egérkárak miatt. Egér az ország több vidékén mutatkozik. A kukorica törése nagybárára már befejeztelt, az eredmény ritka helyen kielégítő. Sok kárt okozott a szeptemberi der, amely a zsenge szemek fejlődését megakasztotta és részben a termést tönkre is tette. Általában a kukoricatermés eredményét csak gyenge közepesnek és az Alőföldön részben közepesnek lehet jelezni.

A burgonyatermés is különböző eredménnyel fizetett; országos átlagban a terméshozam alig közepes. Helyenkint azonban ugy minőségileg, mint mennyiségileg jó a termés.

A káposztajelek meglehetősen termést ígérnek; az eső még sokat javított rajtuk.

A dohánytermés többnyire közepesen ütött be, bár néhol ez is elfogott.

A cukorrépa valamint a takarmányrépa is közepes eredménnyel fizetnek, a szeptemberi és októberi eső különösen a takarmányrépa fejlődésére jó hatással van. A cukorrépa cukortartalma meglehetősen jó.

A szőlő-szüret országsszerte folyamatosan van, sőt néhol már befejeztelt; a remélt jó közepes eredményt jelentékeny mértékben csökkentette a szeptember hó utólján bekövetkezett der és így, de ezt megelőzőleg a peronospora és oxidum is elég sok kárt okozott és így a termés-eredmény többnyire csak közepes, sőt néhol alig több a gyenge közepesnél. A must kvalitása felől sok panaszt lehet hallani, bár néhol igaz, hogy csak szórványosan dicsérik a minőségét méződessége miatt is.

Gyümölcs általában kevés termelt.

Napirend.

Naptár: Hétfő, október 20. — Római katolikus: Kant. János. — Protestáns: Iréne. — Görög-ország: (október 7.) Szorgiusz. — Zsidó: Tischi. 19. — Nap két: 6 óra 11 percek. — Nyugvás: 4 óra 45 percek. — Hő: két: 7 óra 18 percek este. — Nyugvás: 9 óra 42 percek reggel.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. Az apacsalküldés megnyitása a Royal-székházban. Megtekinthető reggel 9 óratól délután 5-ig.

Nemzeti Múzeum. Természettudományi tár. Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig.

Nemzeti Szalon Őszi tárlata a (Ferenciek-tere 9. sz.) d. e 9 óratól este 8-ig. Belpolitikai 50 fillér.

Az Összevételtség képhallgatása a városi Igéti Múcsarnokban délelőtt 9 óratól este 6 óráig. Belpolitikai 1 korona.

Technológiai sparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 óratól 12-ig és délután 3 órtól 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városi Igéti parti csarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Magy. kir. államvasutak. 13980./1901. szhoz.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben, esetleg az 1905. év végéig ivenként szükséges mintegy 6000 darab fűrdőszivacs szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként egykoronás m. kir. okmánybírósággal ellátott ajánlatok lepecsételve, legkésőbb 1902. évi november 7-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is. Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-százaléka legkésőbb 1902. évi november 6-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő. Ajánlat egy vagy három évre és kisebb mennyiségre is tehető.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/96. sz. általános szállítási feltételek.

A pályázatra a szállításra vonatkozó egyéb részletes módzatok az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségéknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető. Ezen ajánlati felhívás az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által nyújtott adatk ki, vagy kívánságra postán megküldetik. Budapest, 1902. okt. hó. Az igazgatóság. (Utánnyomás név díjazt.)

Az általunk készített

Diesel-HŐ-ERŐGÉPEK

féle szab. **csőrangú erőgépek. Összehasonlíthatatlan csekély mennyiségű tüzelő-anyagot (nyers kőolajat) fogyasztanak, elannyira, hogy a tényleges löerő óránként csak 2—3 fillérbe kerül.**

A nyersolaj tökéletesen és füst nélkül ég el. A Diesel-gépek mindenkor föltétlenül üzemre készek, rendkívül pontosan, az ellentállással arányosan szabályoznak, a miért is

villamos világítási telepek és váltakozó terheléssel járó üzemek részére különösen alkalmasak. Részletes fölvilágosításai, képes leírással, költségvetéssel szivesen szolgálnak.

Fegyver- és gépgyár részvénytársaság Budapesten.

Hazai Általános Korona-Takarékpénztár m. Szövetkezet Budapest, VII., Dohány-utca 20.

Meghívó.

A Hazai Általános Korona-Takarékpénztár mint Szövetkezet 1902. évi november hó 5-én délelőtt 10 órakor Budapesten, VII., kerület Dohány-utca 20. sz. I. emelet saját helyiségeiben tartja

rendkívüli közgyűlését

melyle a tagokat tisztelettel meghívjuk. **Napirend:** 1. Az alapszabályok módosítása. 2. Az igazgatóság lemondása és határozat a felmentvény tárgyában. 3. A módosított alapszabályok értelmeiben hét igazgatósági tagnak hat évre való megválasztása. **Jegyzet:** A szavazati igazolványok, melyek a rendkívüli közgyűlésen való részvételhez és a szavazati jog gyakorlásához szükségesek, a betéti könyv felmutatása ellenében november hó 1-ig bezárólag a hivatalos órák alatt adatk ki a szövetkezet helyiségében.

MEGJELENT! VADÁSZOK FIGYELMÉBE!

AZ APRÓVAD VADÁSZATA.

Fordította és átdolgozta:

Diszkiadás. Dr. MIKA KÁROLY. Diszkiadás.

Bárony István előszavával.

16 szines-, 20 műnyomású teljes és 217 szövegképpel.

Ára diszkiadásban 20 korona.

Az angol vizsla és fajbéli tiszta tenyésztése.

Írta: KYNOPHIL.

Kiadja az Országos Magyar Vadászati Társaság.

képpel.

Ára 4 korona.

A vizsla idomítása.

Írta: Fónagy József.

Második javított és bővített kiadás.

Képekkel, vásonkötésben. Ára 6 korona.

A VIZSLA parforce idomítása.

Dowald és Würz módszora nyomán

írta Mika Károly.

Képekkel, vásonkötésben. Ára 2 korona 40 fillér.

Kaphatók a kiadónál:

ATHENAEUM részvénytársulatnál Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 54. szám, és minden könyvkereskedésben.

M. kir. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1902. október hó 20-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. október hó 20-án.
Coriolanus.
Tragédia 5 felvonásban. Irta Shakespeare. Fordította Petőfi Sándor.
Személyek:
Coriolanus Szacsavay Aufrinsz Berégi Mihályfi
Titus Lartius Egressy Alvezére Tapolozai Jászay
Cominius Molnár Volumnia Maróthy
Menenius Újházi Vergília Magyarosi
Sicinius Gál Yaria Hegedűs
Brutus Gyenes Szobaleány Moszlányi
Kezdet 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. október hó 20-án.
Fedák Sári vendégfelléptével.
Csókán szerzett vőlegény.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Szegedy József. Zenéjét szerezte: Serly Lajos.
Személyek:
Csontai Balassa Trancsor Vendrei Kazaliczky
Béla Góth Előjáró Tapolozai Jászay
Eszti Molnár Irmag Maróthy
Ábra Irén Fedák Futaki Szegedy
Barnyai Pethes Ripacs Hegedűs
Olga Nógrádi Nefejejs Nikó
Kezdet 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. október hó 20-án.
Casanova.
Regényes nagy operetta 3 felvonásban, előjátékkal. Irta Farago Jenő. Zenéjét szerezte Barna Izsó.
Személyek:
Casanova Nyárai Marina Vizvári E.
A sátn Előjáró Heloise Dóry M.
Petrucio Szirmai Joe Raskó
XIV. Lajos Szirmai Pietro Harmath I.
Mózes Barbarino
A sátn felesége Stela Harmath I.
Marion Napoleon Kovács
Pompadour Bakter
Lis Pero
Náthán Deli Utcai táncosnő Kápolnai I.
Kezdet 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. október hó 20-án.
A sötét kamra.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Magyar színrő alkalmaszta Heitai Jenő.
Személyek:
Adolph Boross Mangetonné Sziklainé
Simone Sztelety Celeste Béres M.
Tony Ráthonyi Maud Kornai
Manuela Sziklai Sz. Lona Nellie Perry
Consuelo Mátrai A vőlegény Iványi
Bridoine Giróth Menyasszony Hidvéginé
Kezdet 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. október hó 20-án.
Angol élet.
Irta Ráth István.
Kezdet 7 1/2 órakor.

RÉMI-MULATÓ.
Király-utca 71. Király-utca 71.
Régi Tivadar, igazgató. Halmovics M., művészeti. Pénztárgyintés este 7-kor. Kezdet 8-kor.
A szecesszió Varieté-műsorának rendkívüli sikere.
THE 4 NOISET
a világ legjobb mű- és verseny-kerékpárosai.
Georg Bonhairs-csoport
a Varieté-színpad legjobb és legnagyobb attrakciója
Steinhardt Géza
Budapest legkedveltebb kórnika
egymint fellépte az összes különlegességeknek
Belépőjegyek elővetőben 70 kr., kaphatók: tőzsdé Andrássy-ut 38., Sándor Erzsébet-körút 51. (Füredőpatola) és tőzsdé Király u. 73.
Az előadás után a félkerék-közlekedés Pécsi Hegedűs Gyula cigányzenekara hangversenyez reggel 5 óráig.

FŐVÁROSI ORFEUM
Waldmann Imre igazgató
Nagyenyed-utca 17.
Ma hétfőn
a teljes nagy műsorral előadás
a Magyarországi Hirlapok Nyugdíjintézete és a Fővárosi Hirlapokadiválattal Tiszviselők Segítő-Együlete javára
A második ágy, La Roland, Lea Leony, Paul Martinetti, Fukushimas, Egger-Rieser stb.
Az előadás 8 órakor kezdődik.
A félkerékben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Holtzspach deák-téri éttermeiben
BALOGH és JÓNÁS
az eszteregomi hercegrádsági udvari zenekara, a pincehelyiségben pedig
az Oroszszázból most visszatért
Munczi Károly
esténként hangversenyeznek.

KÖRUTI FURDO GOZMOSO
Göz- és porcelán-kádfürdők, fedett téliuszoda, hidegvíz-gyógyintézet, villamos fürdők, izasztós szoványtö-kurák.
Erzsébet-körút 51. A gőzmosás gyorsan és pontosan tisztítja meg a ruhákat.

Készpénzkölcsön- Földbirtokokra
a becsérték háromnegyed részéig 4% ellenében 15-60 évi törlesztésen. Kiszármazási birtokosok és teleknyelvi kivonattal kifizendők be.
Budapest, VI., Váci-körút 30. szám.
Fennállása óta közel 200 millió koronát meghaladó kölcsönöket konvertált.
— Alapítványt 1890-ben. —
Ekszernél sebb, ha egy nő szép finom arcbróval és fehér kezekkel díszelkedhetik és hogy ezt elérje, használjon
„Fortuna” krémot, egy tégely ára 1 korona, és „Fortuna” szappant, 1 doboz ára 80 fillér.
Kapható: **Schubert Arnold** „FORTUNA” gyógyszerárúháza
Budapest, VII., Csengery- és Dob-utca sarkán.

A 9731. számú
„Eljárás tőzesszámú elektromos árammal való előállítására”
című 1897. június 10-éről kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedélyesek kerestetnek.
Szíves ajánlatok „W. G. 6447” alatt további-
tás végett Mosse Rudolfhoz Bécs I., Seilerstätte 2. intézendők.

Ingyen bluz-pongyola-, alj- és jupon-
ZOLTAN DEZSÓ
képes árjegyzéket küld kívánatra
— Budapest, Király-utca 30. szám. —

SORSJEGYEK
melyek másutt el vannak zálogosítva, saját pénz-
szemmel válogat ki és azokra sokkal magasabb
kölcsönt adunk olcsó kamattal, vagy meg-
veszünk a sorsjegyeket pontosan a napi áron és
vissza-**ugyanazokat** az olcsó ár-
értékűre, a különbozatosok között fizetnek ki.
Kérem a **zálogjegy** beklüldését.
FLEISSIG SÁNDOR BANKHÁZ
BUDAPEST, Erzsébet-körút 2.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	VII. színház	Népszínház	Magyar színház
Kedd	Otello	Endre és Johanna	A csókán szer- zett vőlegény	Casanova	A második házasság
Szerda	Nincs előadás	A bögre és a fősvény	A csókán szer- zett vőlegény	Casanova	A második házasság
Csütörtök	Lobengrin	A föld	A csókán szer- zett vőlegény	Egy görbe nap	A második házasság
Péntek	Nincs előadás	Kurucok Párisban	A csókán szer- zett vőlegény	Casanova	A második házasság
Szombat	A lengyel zsidó A babatündér	Kurucok Párisban	A csókán szer- zett vőlegény	Casanova	A második házasság
d. n. Vasárnap este		A kamélias hölgy Hunyady László	Órnagy ur. A csókán szer- zett vőlegény	Casanova	Lotti ezredesi A második házasság

Mielőtt
főrt. fu. vagy gyermek-
rútt rendel vagy vesz. vi-
vondokuladit saját érdekében
Koch testvérek Budapest,
Károly-körút 26. legmagyab-
ban küldjük az önöknek magyab-
ban nagy képes árjegyzéket
kérni, melyet rögtön bérmentve
küldünk.
Használt
főrt. fu. vagy gyermek-
rútt rendel vagy vesz. vi-
vondokuladit saját érdekében
Koch testvérek Budapest,
Károly-körút 26. legmagyab-
ban küldjük az önöknek magyab-
ban nagy képes árjegyzéket
kérni, melyet rögtön bérmentve
küldünk.

Részletfizetésre
arany, ezüst, ékszer-
ek, szobrok és inga-
rak ol-
csón kaphatók
Grünberger Armin Béla
IV. Váci-utca 30. I. em. 23.

17 éves,
intelligens, a keresked-
elmi képzésben végzett
leány, ki bármely jobb
irodalmi munkának teljes-
ben megfelelő képes,
szorgalmat és lelkesítést
átad keres. Cím: Hart-
mann Dezse, VII. Mársia-
utca 29. ajtó 27.
Használjon
Körpöfőle készítmény folyadé-
kot, a kez 3 nap alatt bármely
símára és bőbőbőrtetésre. Egy
üveg 70 fillér. Postai árkül-
dés: Körpöfőle Budapest,
Lipót-körút 28. Négy üveg ren-
delésnél bérmentve.

Az „ATHENAUM” irodalmi és
nyomdai részvénytársulat
kiadásában megjelent:
**Köszöntő-
könyv.**
Írták
Lampel Henrik és Roboz Andor.
Ára kötve stines borítékkal
1 korona 40 fillér.

Partalans verses köszöntőket
gyermekek részére, mindenféle
alkalmakra, szülőkhöz nagy-
szülökhöz, mindenféle nagy-
köz, baráthoz, ismerőshöz,
tanúthoz stb.
Kapható a kiadó-társulatnál
Budapest, VII., Kereszt-
út 54. szám, és minden könyv-
kereskedésben.
Magyar kir. államasutak.
Szegedi üzletv.
29958/902. szám.

Hirdetmény.
A nagy kir. államas-
utak szegedi üzletve-
tősége nyilvános verseny-
tárgyalást hirdet a Lugos
állomáson levő helyi-
erdekű vasút szabványai
szerint épített mozdony-
szin kibővítésével jár-
tató építési munkák végrehaj-
tására.
A vonatkozó terv, mun-
kaleírás, pályázati felté-
telek és szerződési terv-
zet a m. kir. államasutak
üzletveletősége pályat-
entartási osztályában (II. e.
4. sz. ajtó) és Lugoson a
lugosi osztálymérnökség-
nél, a hivatalos órákban
megtekinthetők.
Az ajánlatok legkésőbb
f. é. október hó 25-én déli
12 óráig nyújtandók be
az alulirt üzletveletőség
titkárságához (I. em. 22. sz.
ajtó).

Az ajánlatok egy ko-
rona az ajánlat mellé-
kelti irvánként 30 filléres
bőlyegrel ellátva és le-
pecsételve a következő fel-
irattal nyújtandók be:
„Ajánlat a lugosi mozdony-
szin kibővítési munká-
latáiról.”
Csak az összes mun-
kákra tett ajánlatok fog-
nak figyelembe vételni.
Az ajánlat benyújtását
megelőző napon, vagyis
f. évi október 24. déli 12
óráig 1000, azaz egyezer
korona bánatpénz teendő
le a szegedi üzletvelető-
ség gyűjtőpénztáránál
(földszint 1. sz.) akár kész-
pénzben, akár Állami le-
tőkre alkalmas értékpá-
pírokban.
A bánatpénzről szóló
letéjegy az ajánlathoz
nem csatolandó.
Az értékpapírok a leg-
utóbb jegyzett árfolyam
szerint számíthatnak, de
névértéken felül számi-
tásba nem vétetnek.
Posta útján beklüldött
ajánlatok és bánatpénzek
térítvényenvel adandók
fel.
Rendel. 1902. évi szept-
ember hó.
Az üzletveletőség.

**Legszobbb könyvtárt berende-
zek, havi 2-3 korona részletfizetésre:**
Szépirodalom, szakmivek bel- és külföldről: Cím
Kelemen Gyula, Budapest VII., Dob-utca
91. sz. II. em. 15. levelezőlap elegendő.
Húzás november 2-án!
Olasz vörös-kereszt sorsjegy.
Főnyeremény: 30.000 líra. — Kapható 24 havi részletfizetésre.
Havibefizetés 1 drba 2 kor. 06 fill. Már az első
részlet és 25 fillér postadíj ellenében kiadom a sorsjegy-
sorozat és számat tartalmazó részletfizetvéti számlát jétekgal.
FLEISSIG SÁNDOR BANKHÁZ
BUDAPEST, Erzsébet-körút 2.

NINCS TÖBBÉ TYUKSZEM!
Ha a tyukszemtől meg akar menekülni, úgy
elegendő egy kisletet s törvényesen védett s
biztosan ható
Denzinger-féle „Viktória”
tyukszem-kenőcs
4-5 nap alatt a legkeményebb tyukszemek-
től lehet megszabadulni.
Az eredményért a pénz visszaadása mellett szava-
latok. — Egy tégely 10 tyukszemnek elegendő.
kerül 1 kor. 30 fill.-be. Szállítja a főtálató:
Denzinger Ádám, Ujvidek,
Duna-utca 17. sz.
Ismételárusítók kerestetnek.

ESKÜDTÉK és ESKÜDTBIRÁK
FIGYELMÉBE!
*
Most, hogy az ősi esküdtzéki tárgyalások
megkezdődtek, szinte nélkülözhetetlen tanács-
adója minden polgárnak, akit esküdtéknek
bávnak.
K. NAGY SÁNDOR
postadéli törvény-
széki bíró kitűnő **KEZI KÖNYVE.**
Ára 60 fillér
Az Esküdték és Esküdtbírák Könyve,
a mely érthetően, röviden és mégis kimerítően fel-
világosítja az esküdtet köteleseiről és jogairól.
A könyv, a mely a Magyar könyvtár 150-156.
száma, megrendelhető bármely könyv-
kereskedésben. — Kiadja:
Lampel R. (Wodianer F. és Fial)
cs. és kir. udv. könyvkereskedése
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

Ideg- és nemi gyengesség állapotok
alapos gyógyítására páratlan sikerű
gyógyhatású folyton a legmelegeb-
ben ajánljuk
dr. Mitzger Tivadar
hírneves hydro-elektroterápiát intézetét
BUDAPEST,
Teréz-körút 44., I. em.
Tapasztalt gyors és biztos eredm-
nyek folytán honorarium teljes
gyógyulás után fizethető.
Rendelés délelőtt 8-1-ig, délután 2-8-ig.